

Diagnoza potrzeb i potencjału kulturowego mieszkańców gminy Małkinia Górna

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W MAŁKINI GÓRNEJ

WRZESIEŃ 2023

SPIS TREŚCI

1. Cel diagnozy	2
2. Teren badań	2
3. Założenia badawcze i metodologia	3
4. Analiza wyników.....	3
4.1. Badani według kategorii wiekowych	3
4.2. Badani według wykształcenia	4
4.3. Badani według rodzaju aktywności zawodowej	5
4.4. Badani według sposobów spędzania wolnego czasu	5
4.5. Częstotliwość odwiedzin biblioteki	7
4.6. Informacje o wydarzeniach	7
4.7. Korzystanie z usług biblioteki.....	11
4.8. Ocena oferty instytucji	13
4.9. Oczekiwania wobec instytucji.....	18
4.9.1. Oferta biblioteczna	19
4.9.2. Oferta konkursów	23
4.9.3. Oferta warsztatów	27
4.9.4. Odpłatność za wydarzenia i warsztaty	31
4.9.5. Godziny otwarcia biblioteki	33
4.10. Wywiady i autodiagnoza	35
Wnioski	36

1. Cel diagnozy

Diagnoza potrzeb i potencjału kulturowego mieszkańców gminy Małkinia Górna powstała w ramach realizacji programu BLISKO (2023 – 2024) dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025. Dwuletni projekt „**Słowa BLISKO gestu – książka łącząca nas z teatrem**” jest realizowany przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Małkini Górnej.

Celem diagnozy było przede wszystkim poznanie potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy. Zbadano ich oczekiwania wobec oferty biblioteki, organizowanych wydarzeń, konkursów i godzin pracy. Część pytań dotyczyła potencjału kulturowego badanych: wykształcenia, sposobów spędzania wolnego czasu, korzystania z oferty kulturalnej, itp.

2. Teren badań

Małkinia Górna leży w województwie mazowieckim, w powiecie ostrowskim. W 2022 r. miała 10879 mieszkańców. Jest gminą o charakterze rolniczo – przemysłowym z dużymi walorami krajobrazowymi, 29% jej powierzchni zajmują lasy.

Gminna Biblioteka Publiczna w Małkini Górnej działa od 1950 r. Ma siedzibę w centrum miasta, w budynku Ośrodka Zdrowia przy ulicy Biegańskiego 3. W 2022 r. w jej księgozbiorze znajdowało się 48 154 pozycje, było 838 aktywnych czytelników, którzy wypożyczyli średnio 24,2 książki. Oprócz siedziby głównej, biblioteka posiada filię w Prostyni.

3. Założenia badawcze i metodologia

Diagnozę potencjału i potrzeb kulturowych mieszkańców gminy Małkinia Górna przeprowadzono w lipcu i sierpniu 2023 r. Na jej potrzeby stworzono dwa narzędzia badawcze: ankietę i arkusz wywiadu swobodnego. Kwestionariusz ankiety zawierał 14 pytań (12 zamkniętych i 2 otwarte). Wywiad swobodny był zaplanowany jako badanie uzupełniające, nie zawierał pytań, tylko listę kilku zagadnień do poruszenia podczas rozmowy.

Uzupełnieniem diagnozy był FGI (Focus Group Interview) czyli zorganizowany wywiad grupowy przeprowadzony wśród pracowników biblioteki. Jego celem była identyfikacja możliwych kierunków rozszerzenia działań instytucji.

Kwestionariusz ankiety był dostępny w formie papierowej oraz elektronicznej, stworzonej w aplikacji Google Forms. Dzięki temu udało się dotrzeć do szerszego grona respondentów. Ankietę tradycyjną wypełniły 92 osoby, wersję elektroniczną – 51 osób.

W zamkniętych pytaniach ankiety (oprócz metryczki) respondenci mieli możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi i chętnie z niej korzystali. Nie musieli udzielać odpowiedzi na wszystkie pytania, w ostatnim pytaniu mogli wpisać swoje uwagi i przemyślenia, poruszyć kwestie nie zawarte w kwestionariuszu.

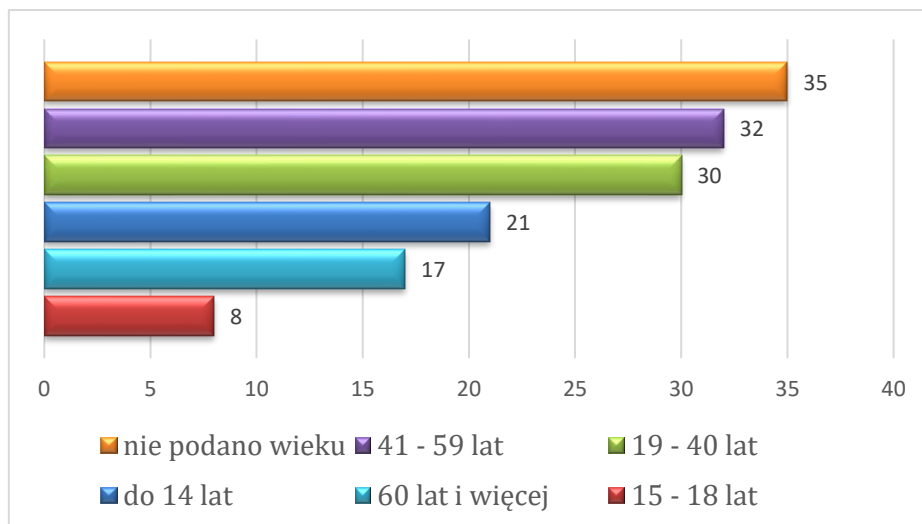
Wywiady uzupełniające przeprowadzono z 12 osobami. Ich celem było „dopytanie” i uzupełnienie zagadnień poruszonych w kwestionariuszu ankiety.

4. Analiza wyników

W diagnozie wzięło udział 143 respondentów: 109 kobiet i 29 mężczyzn. Pięć osób nie zaznaczyło odpowiedzi w pytaniu o płeć.

4.1. Badani według kategorii wiekowych

Największą grupę badanych stanowili dorośli (19 – 59 lat), a najmniejszą młodzież (15 – 18 lat). Strukturę odpowiedzi na pytanie o wiek zaburza fakt, że 35 badanych go nie podało.

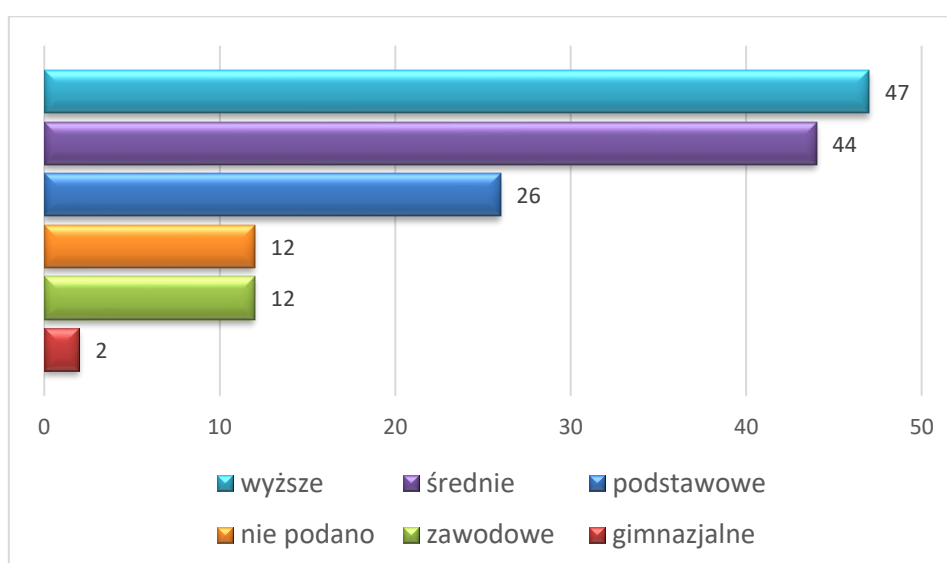

Wykres 1 Ankietowani wg wieku

Ze względu na luki w pytaniu o wiek, przeprowadzono także analizę w podziale na rodzaj aktywności zawodowej ankietowanych w tych pytaniach, w których dostarczyło to dodatkowych informacji przydatnych przy wnioskowaniu.

4.2. Badani według wykształcenia

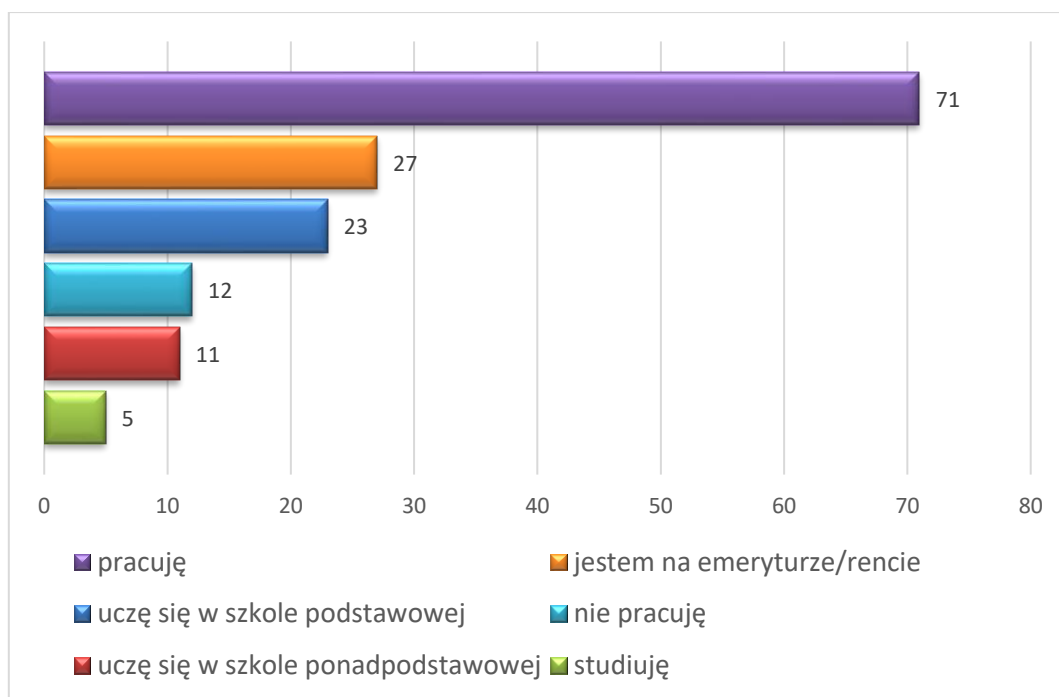
Badani z wyższym i średnim wykształceniem tworzyli największą (91) grupę czytelników biblioteki. Najmniej było osób z wykształceniem zawodowym i gimnazjalnym (14). 12 osób nie uzupełniło tej części ankiety.

Wykres 2. Ankietowani wg wykształcenia

4.3. Badani według rodzaju aktywności zawodowej

Największą grupę respondentów tworzyły osoby pracujące (71), a najmniejszą studenci (5). Bibliotekę chętnie odwiedzają także emeryci (27) i uczniowie szkół podstawowych (23).

Wykres 3. Badani wg rodzaju aktywności zawodowej

4.4 Badani według sposobów spędzania wolnego czasu

W pierwszym otwartym pytaniu ankietowani wymieniali ulubione sposoby spędzania wolnego czasu. Na pierwszym miejscu, ze zdecydowaną przewagą, znalazło się czytanie (70). Zdecydowanie mniej odpowiedzi dotyczyło uprawiania różnych rodzajów sportu (23). Najczęściej wymienianą aktywnością sportową (11) była jazda na rowerze. Popularne formy spędzania wolnego czasu to także spotkanie się znajomymi (13), oglądanie filmów (13), tworzenie rękodzieła (10) i spacerowanie (10).

Sposób spędzania wolnego czasu określa potencjał kulturalny i społeczny mieszkańców gminy Małkinia Górna. Zdecydowana większość wypowiedzi ankietowanych wskazuje aktywne (sport, taniec, podróżowanie, uprawianie ogrodu) i twórcze (rękodzieło, malowanie, pisanie) zainteresowania pozazawodowe badanych.

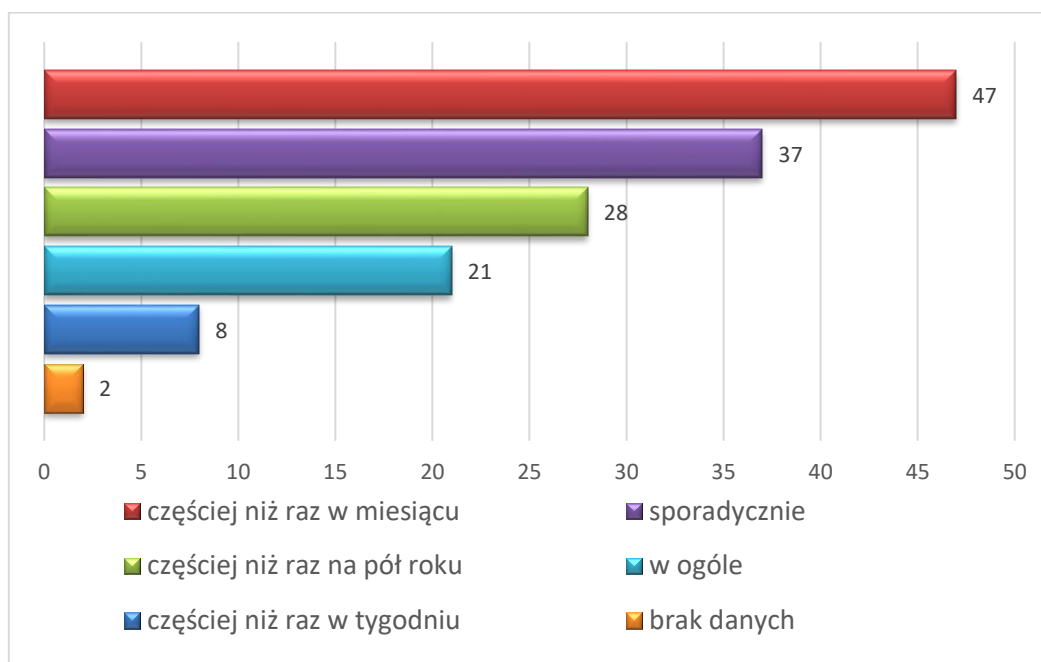
Sposób spędzania wolnego czasu	Liczba wskazań
czytanie	70
uprawianie sportu	23
spotykание się ze znajomymi	13
oglądanie filmów/seriali	13
tworzenie rękodziela	10
spacerowanie	10
gry komputerowe	8
podróżowanie/zwiedzanie	8
słuchanie muzyki	7
uprawianie ogrodu	7
oglądanie telewizji	6
malowanie/rysowanie	6
odpoczynek/relaks	5
gotowanie	4
pisanie	4
spędzanie czasu z rodziną	4
zabawa	3
rozwiązywanie krzyżówek/łamigłówek	3
przeoglądanie Internetu	3
tańczenie	2
łowienie ryb	2
brak wolnego czasu	2
spanie	2
układanie puzzli	2
uczenie się	2
śpiewanie	1

Tabela 1. Badani wg sposobów spędzania wolnego czasu

Analiza nie wykazała zależności między preferencjami co do sposobów spędzania czasu a wiekiem ankietowanych i rodzajem aktywności zawodowej.

4.5. Częstotliwość odwiedzin biblioteki

Gminna Biblioteka Publiczna w Małkini Górnej ma duże grono systematycznie odwiedzających ją czytelników. 47 osób odwiedza ją częściej niż raz w miesiącu, a 28 częściej niż raz na pół roku. Kwestionariusz wypełniło 21 osób, które w ogóle nie odwiedzają biblioteki i 37 odwiedzających ją sporadycznie.

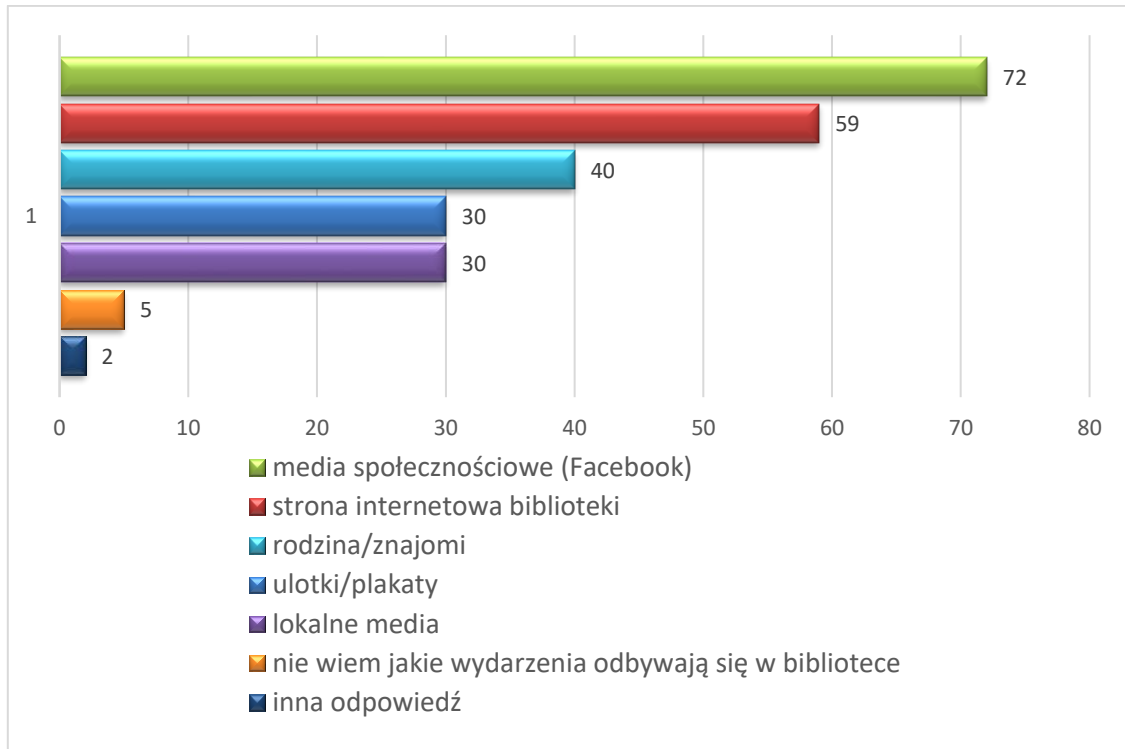
Wykres 4. Częstotliwość odwiedzin biblioteki

Nie znaleziono zależności między wiekiem ankietowanych lub rodzajem ich aktywności zawodowej, a częstotliwością wizyt w bibliotece.

4.6. Informacje o wydarzeniach

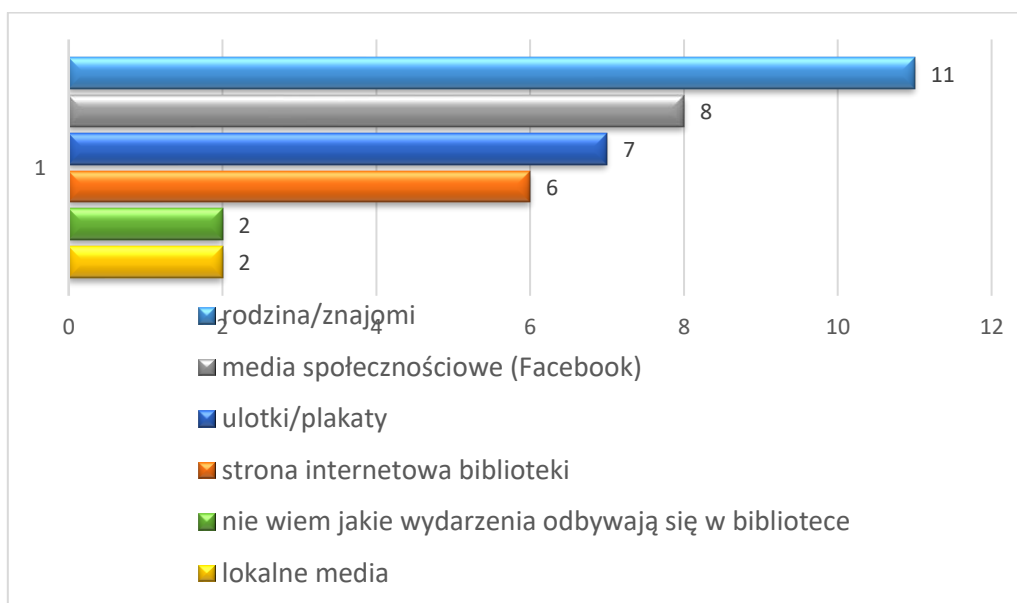
Wiedza o skuteczności różnych metod informowania mieszkańców o wydarzeniach odbywających się w bibliotece jest bardzo ważna dla planowania przyszłych działań

marketingowych. Anketowani najczęściej korzystali z informacji umieszczanych w mediach społecznościowych (72) i na stronie internetowej biblioteki (59). Wiele osób otrzymywało informacje od rodziny i znajomych (40).

Wykres 5. Źródła informacji o wydarzeniach

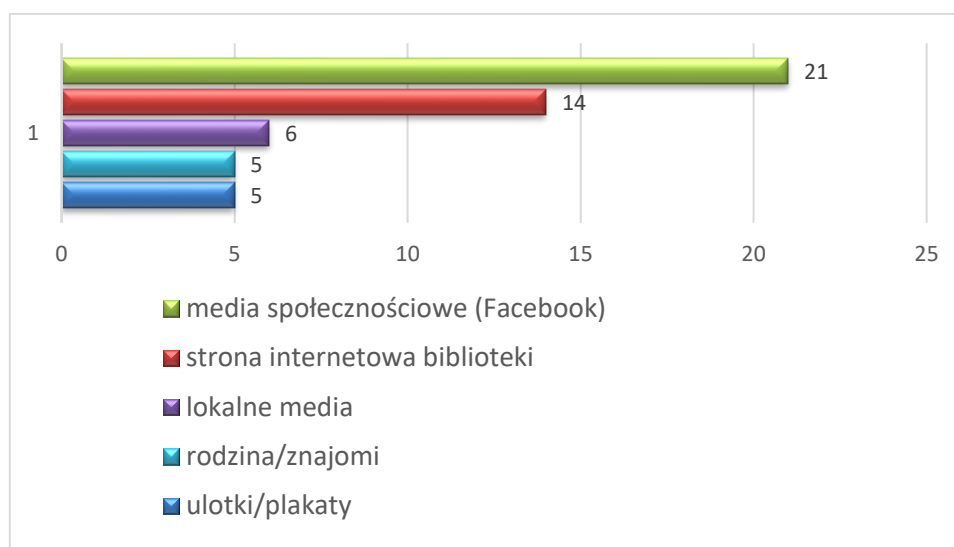
Nieco mniej popularne okazały się ulotki i plakaty (30) oraz wiadomości w mediach lokalnych (30). Tylko pięciu ankietowanych nie miało wiedzy o wydarzeniach bibliotecznych.

Wykres 6. Źródła informacji o wydarzeniach – ankietowani w wieku 14 lat lub mniej

Najmłodszy ankietowani informacje o wydarzeniach bibliotecznych czerpali najczęściej od rodziny i znajomych (11) oraz z mediów społecznościowych (8).

Niemal wszyscy ankietowani w wieku 15 -18 lat jako główne źródło informacji o wydarzeniach bibliotecznych wskazali media społecznościowe (7). Jedna osoba wskazała lokalne media. Nie było innych odpowiedzi.

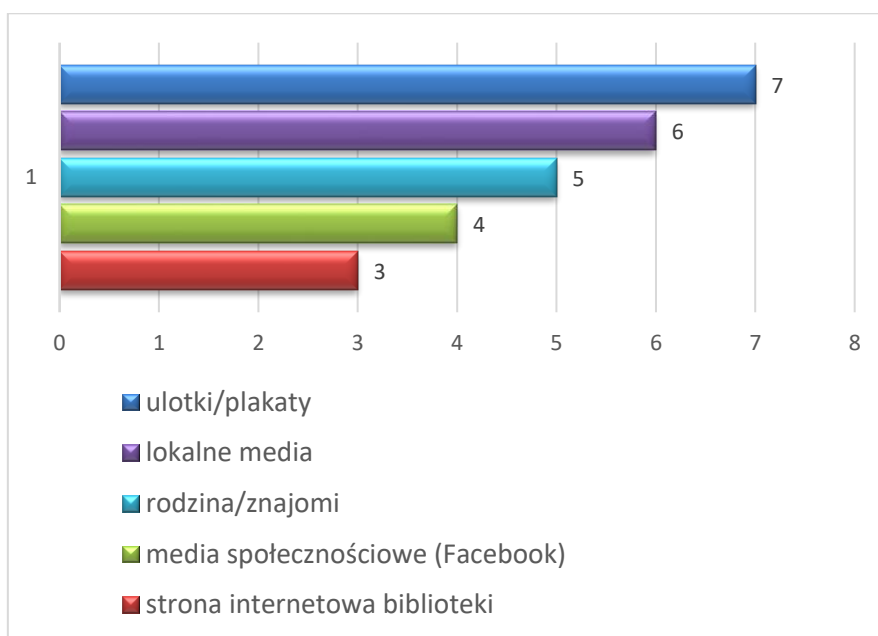
Wykres 7. Źródła informacji o wydarzeniach – ankietowani w wieku 19 – 40 lat

Dorośli w wieku 19 – 40 lat również najczęściej korzystali z mediów społecznościowych (21). Często odwiedzali też stronę internetową biblioteki (14).

Wykres 8. Źródła informacji o wydarzeniach – ankietowani w wieku 41 – 59 lat

Ankietowani w wieku 41-59 lat jako źródło informacji o wydarzeniach bibliotecznych najczęściej wskazywali stronę internetową (18) i media społecznościowe (17). Rzadziej korzystali z lokalnych mediów (10), informacji od rodziny i znajomych (7) oraz ulotek i plakatów (6).

Wykres 9. Źródła informacji o wydarzeniach – ankietowani w wieku 60 lat i więcej

Inna struktura odpowiedzi wystąpiła w grupie seniorów. Najstarsi ankietowani chętnie sięgali po ulotki i plakaty (7) oraz korzystali z lokalnych mediów (6). Media społecznościowe (4) i strona internetowa biblioteki (3) były najmniej popularne w tej grupie wiekowej.

	Źródła informacji o wydarzeniach						
	ulotki /plakaty	strona internetowa	media społ.	lokalne media	rodzina/ znajomi	brak informacji	inna odpowiedź
uczniowie szkół podstawowych	8	8	8	2	11	2	0
uczniowie szkół średnich	1	2	8	3	1	0	0
studenci	1	2	2	0	0	0	0
pracujący	12	34	39	16	16	1	2
nie pracujący	2	5	5	1	4	0	0
emeryci	6	8	10	8	8	2	0

Tabela 2. Źródła informacji o wydarzeniach – ankietowani wg rodzaju aktywności zawodowej

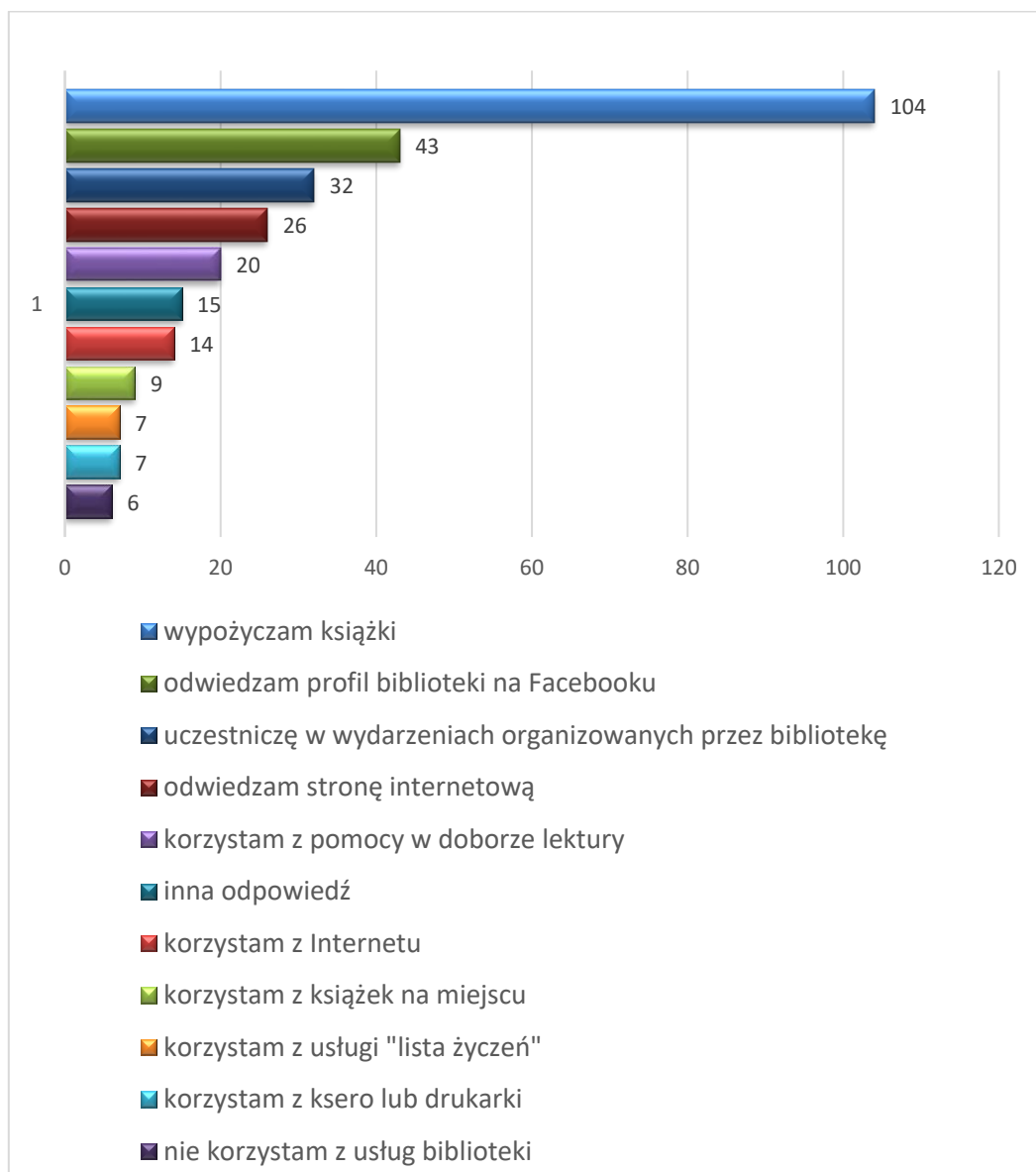
Podział odpowiedzi ze względu na rodzaj aktywności zawodowej potwierdzały informacje wynikające z analizy wg wieku. Niewielka różnica wystąpiła jedynie w grupie emerytów. W tym przypadku najpopularniejsze okazały się media społecznościowe (10), a nieco mniej popularne były media lokalne (8), strona internetowa (8), rodzina i znajomi (8) oraz ulotki i plakaty (6). Ta różnica w odniesieniu do grupy wiekowej 60+ wynikała prawdopodobnie z faktu, że część emerytów nadal pracowało, a z drugiej strony status emeryta/rencisty mogły mieć też osoby, które nie ukończyły jeszcze 60 lat.

Struktura odpowiedzi na pytanie o źródła informacji o wydarzeniach bibliotecznych świadczy o skuteczności dotychczas prowadzonych działań marketingowych. Każda grupa wiekowa preferuje inne sposoby komunikacji.

4.7. Korzystanie z usług biblioteki

Ankietowani najczęściej korzystali z głównej oferty biblioteki, czyli możliwości wypożyczenia książek (104). Dużą popularnością cieszyły się także wydarzenia biblioteczne (32) i profil instytucji na Facebooku (43). 20 osób wskazało, że chętnie przyjmuje pomoc pracowników w doborze lektury. O życzliwości i pomocy bibliotekarek respondenci bardzo

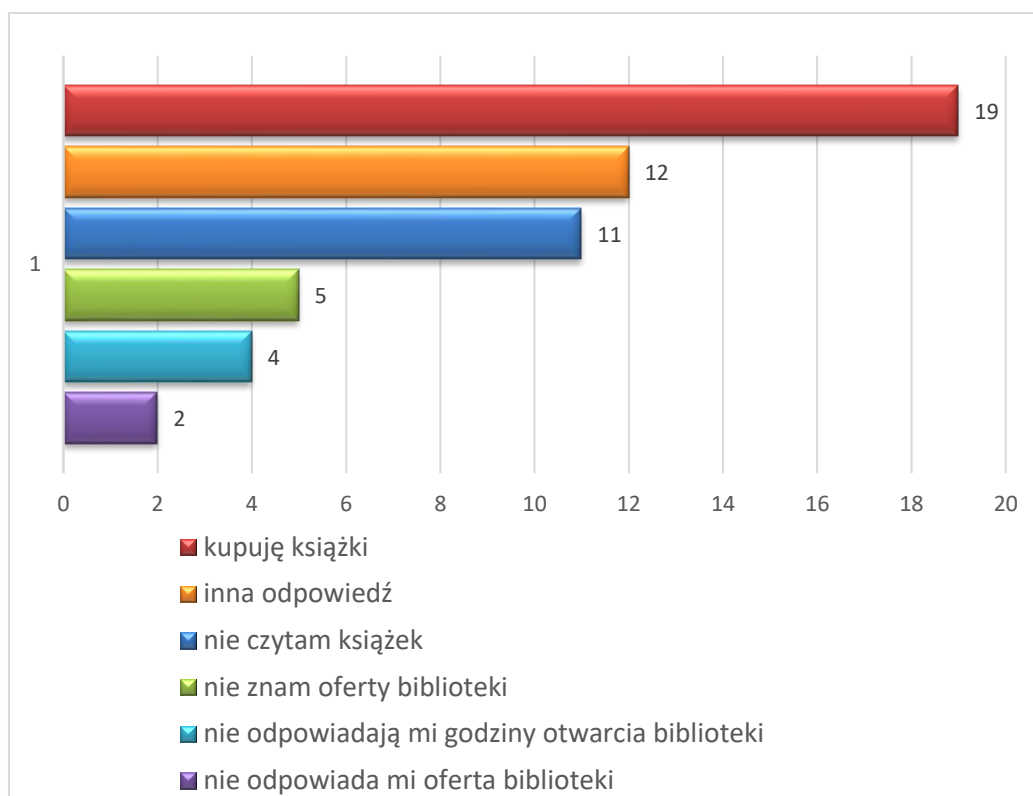
często pisali także w otwartych pytaniach kwestionariusza. Tylko 6 badanych w ogóle nie korzystało z oferty biblioteki.

Wykres 10. Korzystanie z usług biblioteki

W kolejnej części kwestionariusza ankietowani mogli określić, dlaczego nie korzystają z usług bibliotecznych. Najczęściej wymienianym powodem było kupowanie książek (19) oraz nieczytanie książek (11). Nieliczne odpowiedzi wskazywały na nieodpowiednie godziny pracy biblioteki (4) i brak znajomości jej oferty (5). Wśród innych przyczyn niekorzystania z biblioteki (12) respondenci wymieniali: brak czasu, problemy z czytaniem, korzystanie z audiobooków i ebooków oraz długi czas oczekiwania na nowości wydawnicze.

Analiza odpowiedzi ankietowych nie wykazała zależności między wiekiem badanych lub ich sytuacją zawodową a przyczynami niekorzystania z oferty bibliotecznej.

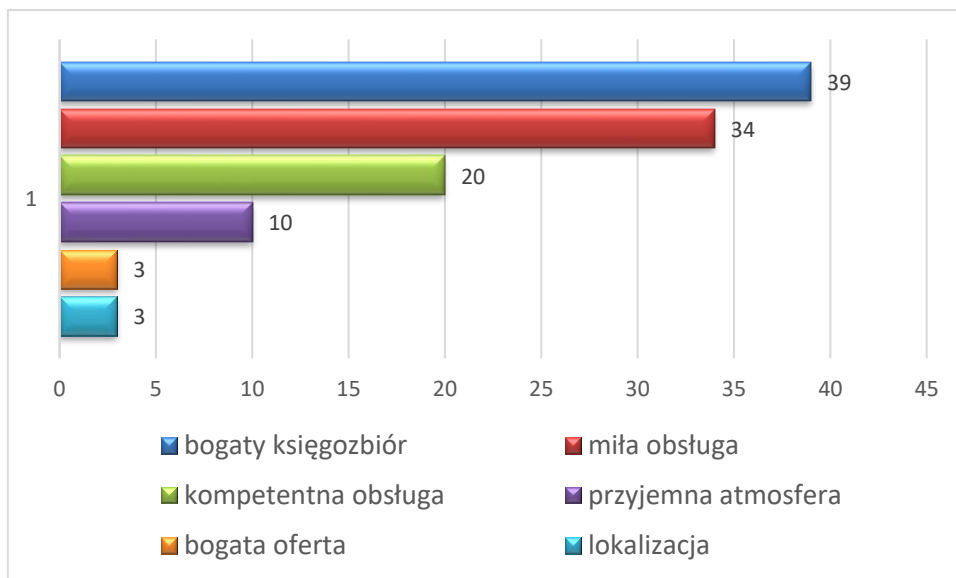

Wykres 11. Przyczyny niekorzystania z usług biblioteki

Struktura odpowiedzi na pytanie o niekorzystanie z usług biblioteki wyraźnie wskazuje na powody, które są niezależne od działań instytucji.

4.8 Ocena oferty instytucji

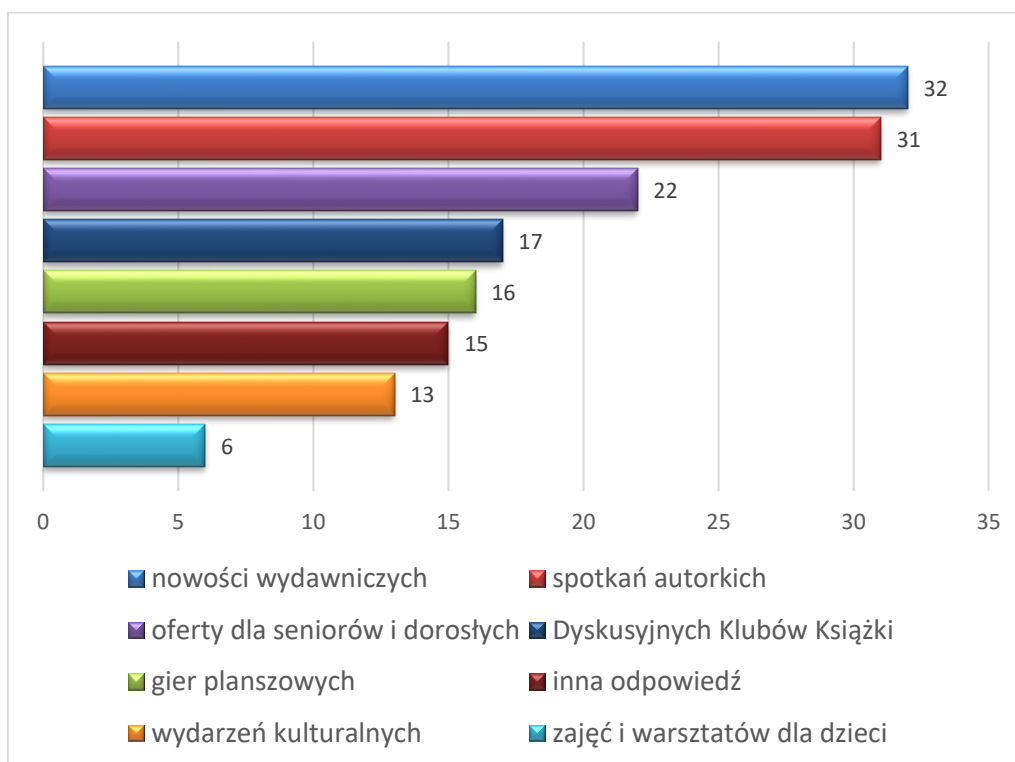
W kolejnej części ankiety poproszono respondentów o ocenę oferty bibliotecznej. Ogólna ocena oferty jest wyjątkowo dobra. Wśród odpowiedzi otwartych pojawiła się tylko jeden negatywny głos, przy którym zaznaczono, że dotyczył odległej przeszłości. Pozostałe opinie były jednoznacznie pozytywne.

Wykres 12. Odpowiedzi na pytanie: Co najbardziej podoba Ci się w naszej bibliotece?

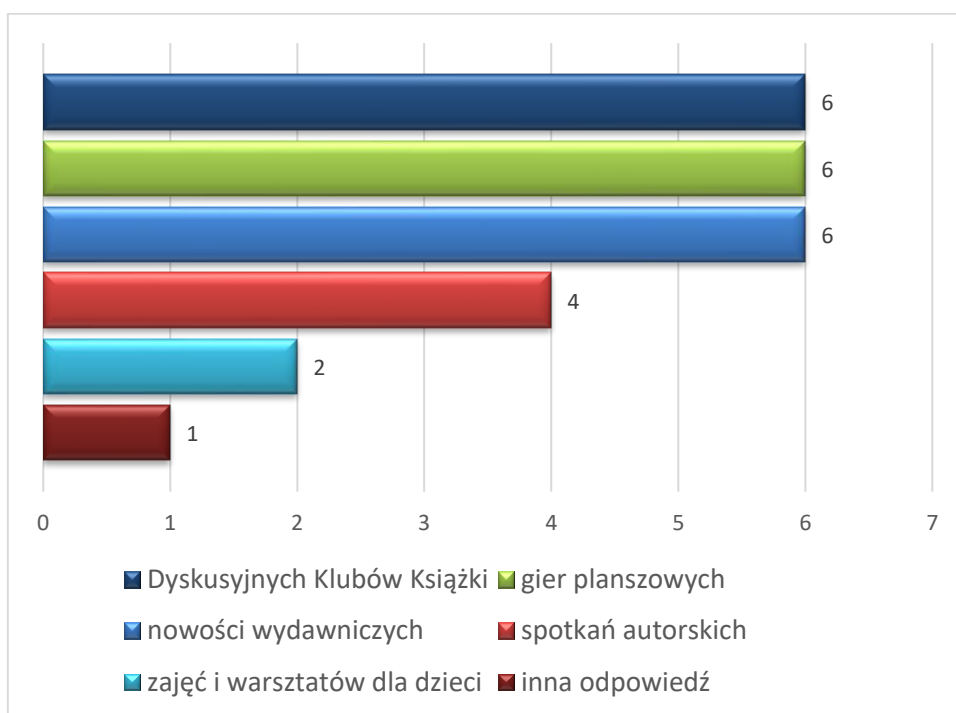
Najczęściej chwalono bogaty księgozbiór (39) i pracowników biblioteki (54). Ankietowani zwracali uwagę przede wszystkim na profesjonalizm, miłą obsługę, wysoki poziom kultury, kreatywność i zaangażowanie pań bibliotekarek. 10 osób doceniło przyjazną atmosferę panującą w instytucji.

Kolejne pytanie dotyczyło braków w ofercie bibliotecznej.

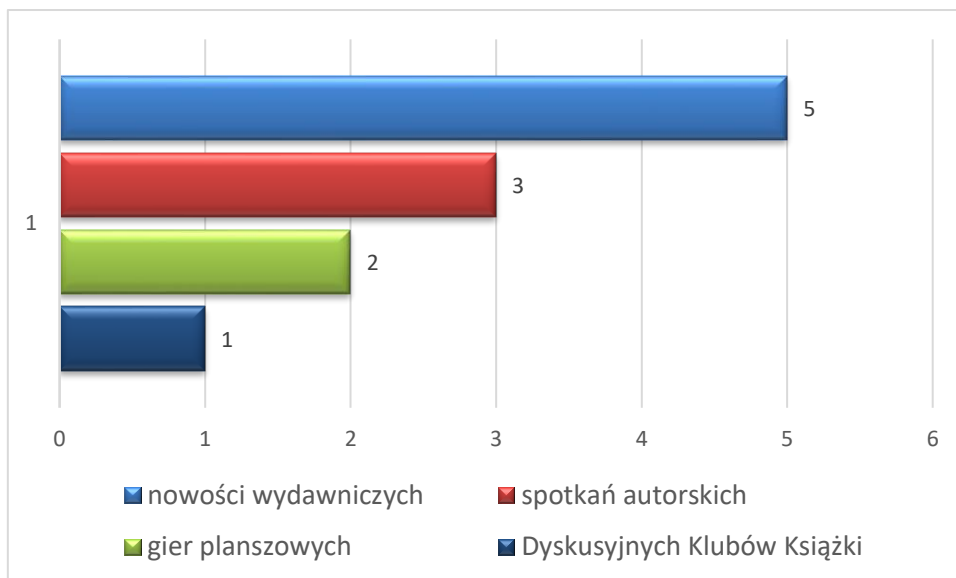
Wykres 13. Odpowiedzi na pytanie: Czego brakuje Ci w ofercie bibliotecznej?

Największa grupa użytkowników biblioteki wskazywała na brak nowości wydawniczych (32) oraz spotkań autorskich (31). 17 osób wskazywało na niewystarczającą ofertę skierowaną do dorosłych i seniorów. Spośród osób, które zaznaczyły odpowiedź „inne” (15), tylko kilka dopisało uzasadnienie. Wskazywali między innymi na brak kącika spokoju, codziennego dostępu do biblioteki i możliwości napicia się kawy lub herbaty. Trzy osoby napisały, że niczego im nie brakuje.

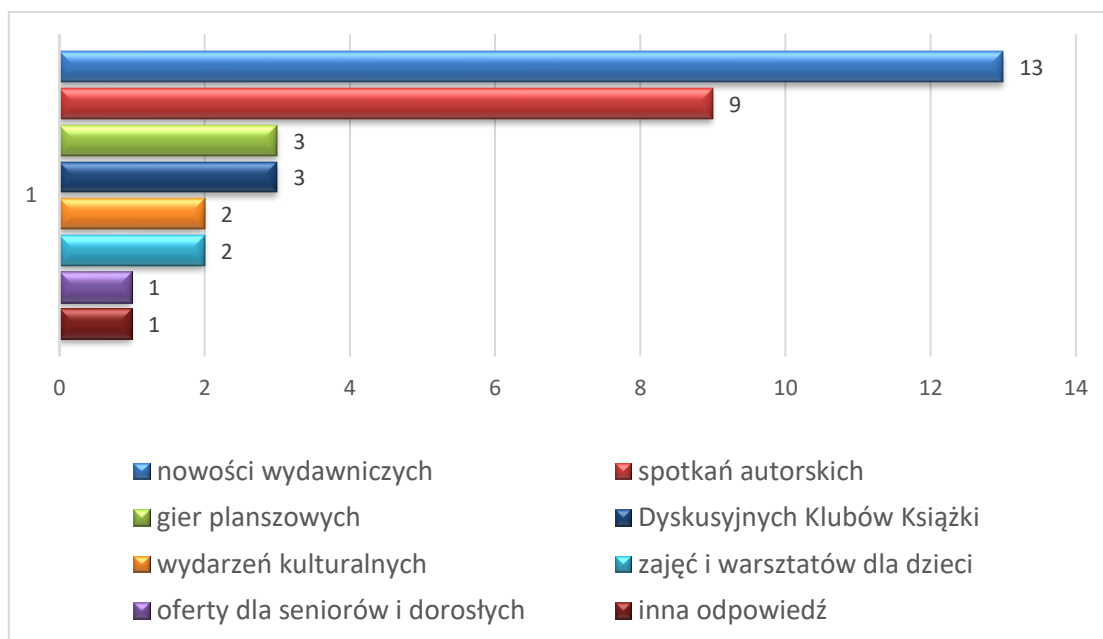
Wykres 14. Braki w ofercie bibliotecznej – odpowiedzi w grupie wiekowej do 14 lat

Młodzi czytelnicy wskazywali głównie na brak gier planszowych (6), nowości wydawniczych (6) i zajęć i warsztatów dla dzieci (6).

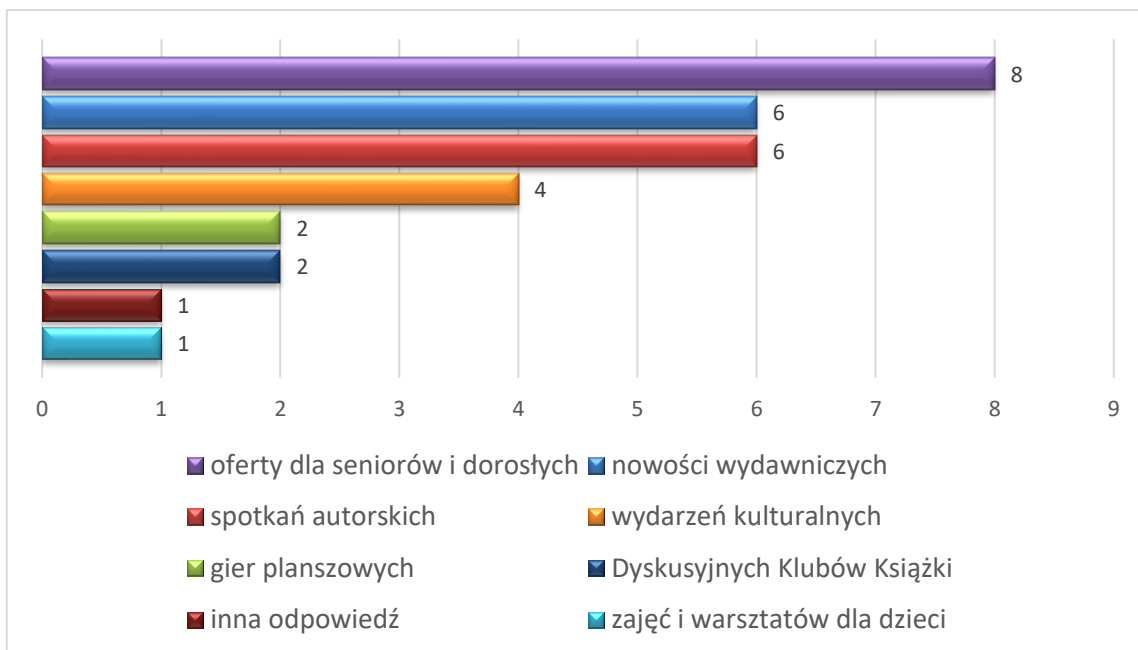
Wykres 15. Braki w ofercie bibliotecznej – odpowiedzi w grupie wiekowej 15 – 18 lat

Młodzieży, oprócz nowości wydawniczych (5), brakowało spotkań autorskich (3) i gier planszowych (2).

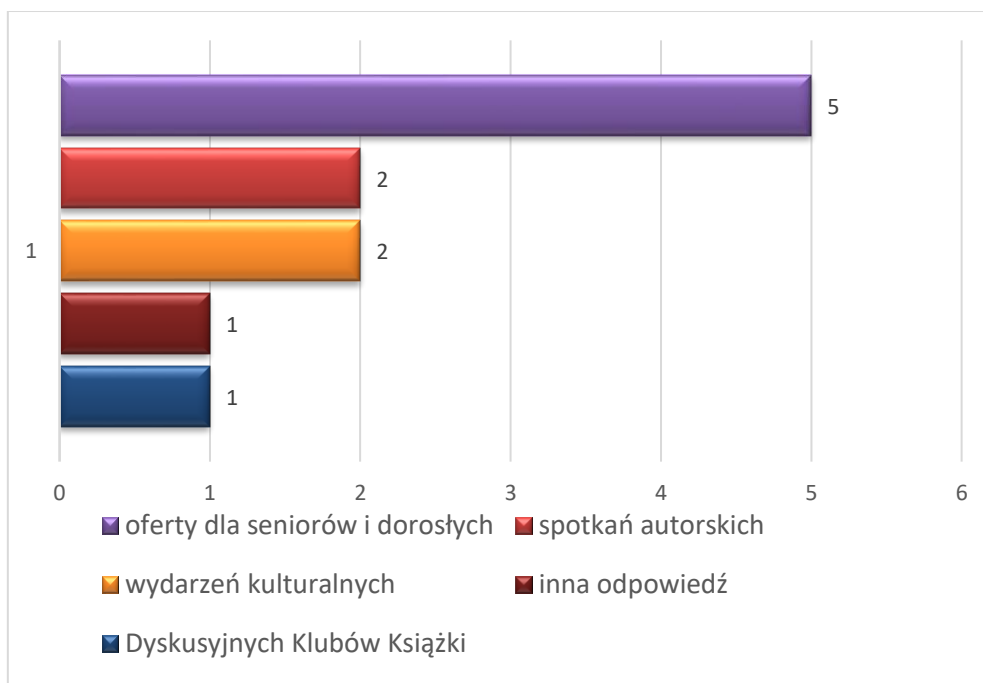
Wykres 16. Braki w ofercie bibliotecznej – odpowiedzi w grupie wiekowej 19 – 40 lat

Ankietowani z grupy wiekowej 19 – 40 lat wskazywali na potrzebę organizacji spotkań autorskich (9). Pozostałe odpowiedzi były przez nich wskazywane sporadycznie.

Wykres 17. Braki w ofercie bibliotecznej – odpowiedzi w grupie wiekowej 41 – 59 lat

Starsza grupa dorosłych chciałaby zwiększenia oferty dla seniorów i dorosłych (8), nowości wydawniczych (8) i spotkań autorskich (8).

Wykres 18. Braki w ofercie bibliotecznej – odpowiedzi w grupie wiekowej 60 lat i więcej

Seniorzy również wskazywali, że potrzebują większej oferty skierowanej do ich grupy wiekowej.

	Braki w ofercie bibliotecznej							
	nowości wydawnicze	spotkania autorskie	gry planszowe	oferta dla seniorów i dorosłych	zajęcia i warsztaty dla dzieci	wydarz. kult.	DKK	inna odp.
uczniowie szkół podstawowych	7	4	7	0	3	0	6	1
uczniowie szkół średnich	5	2	2	1	0	0	2	0
studenci	1	0	0	0	0	1	1	0
pracujący	16	18	6	8	3	7	7	14
nie pracujący	3	3	0	3	0	1	0	0
emeryci	0	4	1	10	0	4	1	0

Tabela 3. Braki w ofercie bibliotecznej – ankietowani wg rodzaju aktywności zawodowej

Z badania zależności między odczuwanym i brakami w ofercie bibliotecznej a rodzajem aktywności zawodowej ankietowanych wnioski są bardzo zbieżne z analizą względem wieku ankietowanych. Uczniom najbardziej brakuje nowości wydawniczych (7) i gier planszowych (7) a pracującym spotkań autorskich (18) i nowości wydawniczych (16). Należy zauważyć, że w tej grupie 14 osób zaznaczyło odpowiedź „inne”, ale jednocześnie w większości przypadków nie napisało o jakie braki chodzi. Pojedyncze wypowiedzi dotyczyły braku kawy i herbaty oraz kącika spokoju. Emeryci, podobnie jak to miało miejsce w grupie seniorów) oczekiwali przede wszystkim oferty skierowanej do ich grupy wiekowej (10).

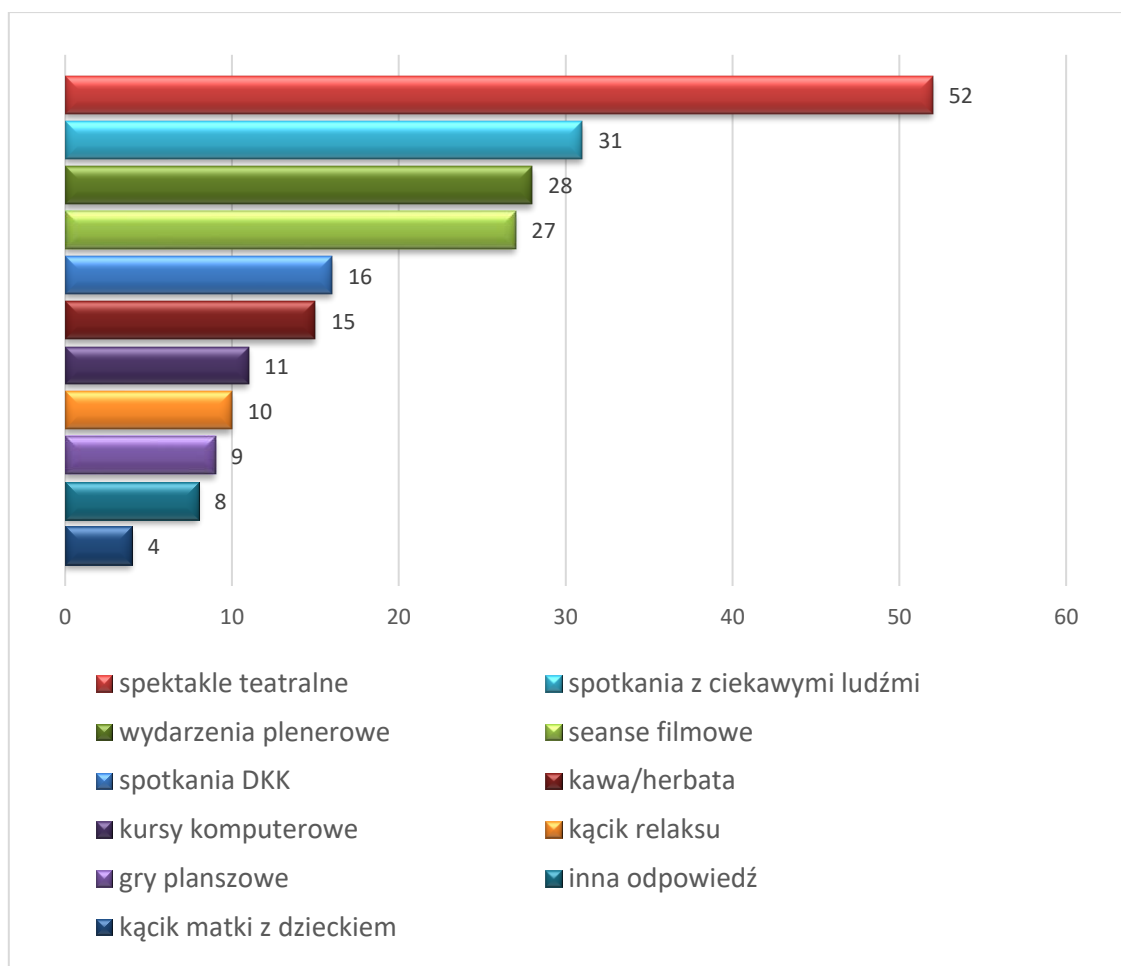
Warto podkreślić, że braki w ofercie bibliotecznej najczęściej wskazywane przez ankietowanych są możliwe do uzupełnienia w przyszłości, nie wykraczają bowiem poza ramy „standardowej” oferty współczesnych bibliotek.

4.9. Oczekiwania wobec instytucji

Ostatnia część kwestionariusza ankiety zawierała pytania o przyszłą ofertę instytucji. Respondenci wskazywali w jakich wydarzeniach, konkursach warsztatach bibliotecznych chętnie wzięliby udział.

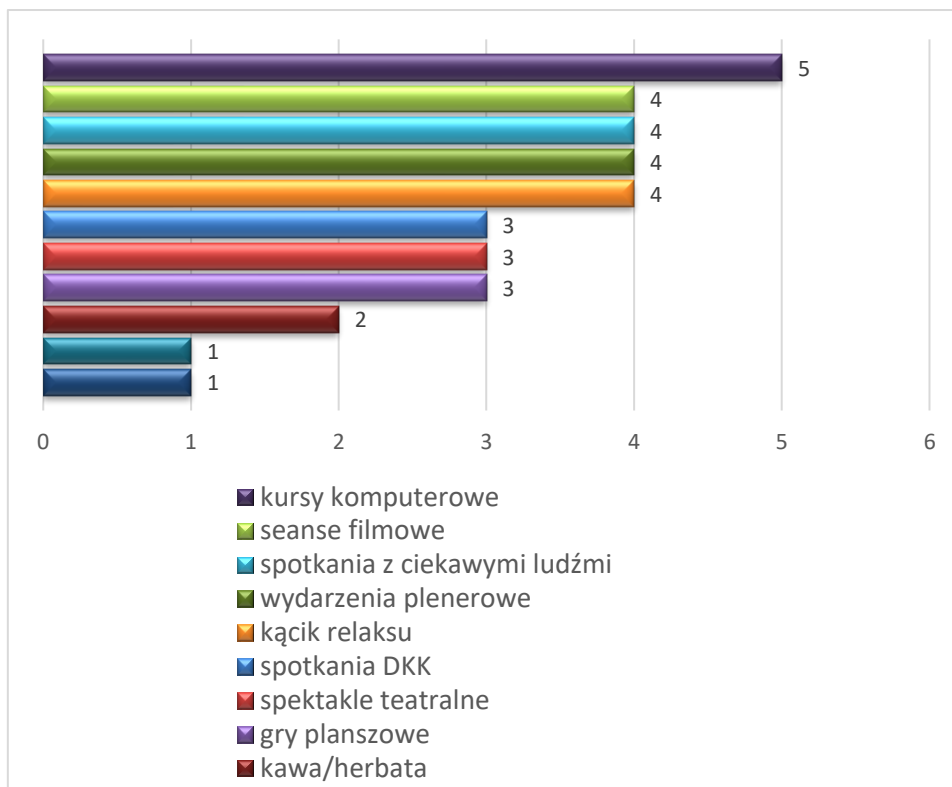
4.9.1. Oferta biblioteczna

Dziewiąte pytanie ankiety dotyczyło oczekiwanej oferty bibliotecznej: usług, wydarzeń i szkoleń.

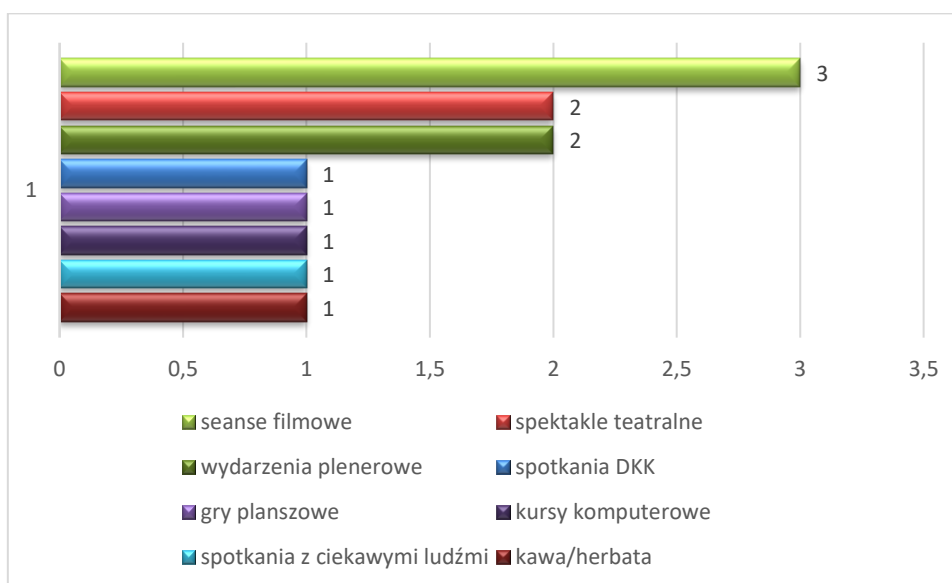
Wykres 19. Odpowiedzi na pytanie: Z jakiej oferty biblioteki chętnie byś skorzystał/a?

Ankietowani najchętniej skorzystaliby z oferty spektakli teatralnych (52). Wśród najpopularniejszych wydarzeń znalazły się także spotkania z ciekawymi ludźmi (31), wydarzenia plenerowe (28) i seanse filmowe (27). Spotkania Dyskusyjnego Klub Książki (16) i kącik z kawą i herbatą (15) zainteresowały głównie dorosłych czytelników. Z kolei kursy komputerowe (11) wybierały przede wszystkim dzieci i młodzież.

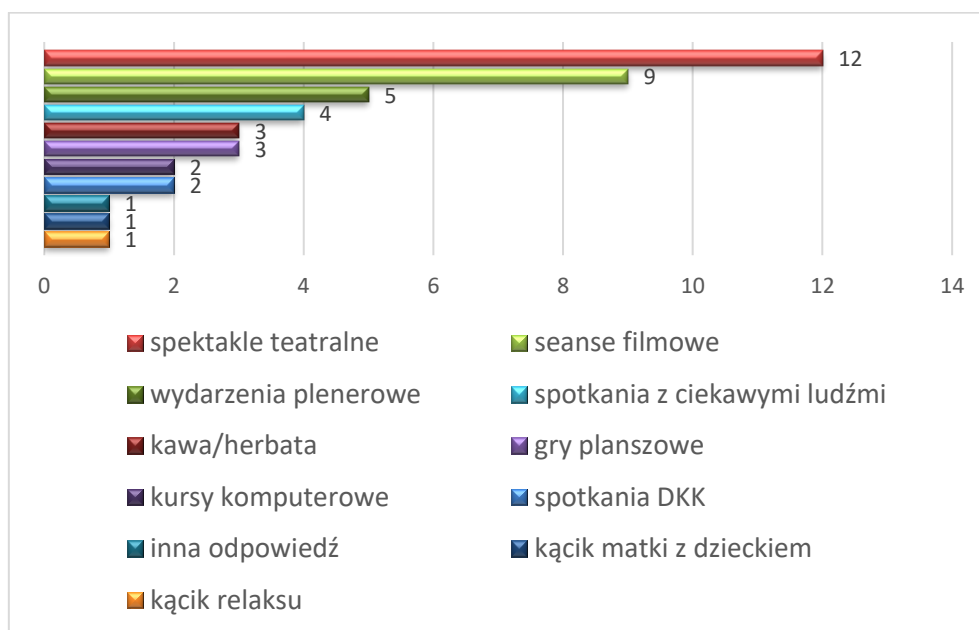
Wykres 20. Oczekiwania wobec oferty w grupie wiekowej do 14 lat

Młodzi czytelnicy oczekiwali przede wszystkim kursów komputerowych (5), seansów filmowych (4), spotkań z ciekawymi ludźmi (4) i wydarzeń plenerowych (3). Pozostałe propozycje spotkały się z nieco mniejszym zainteresowaniem.

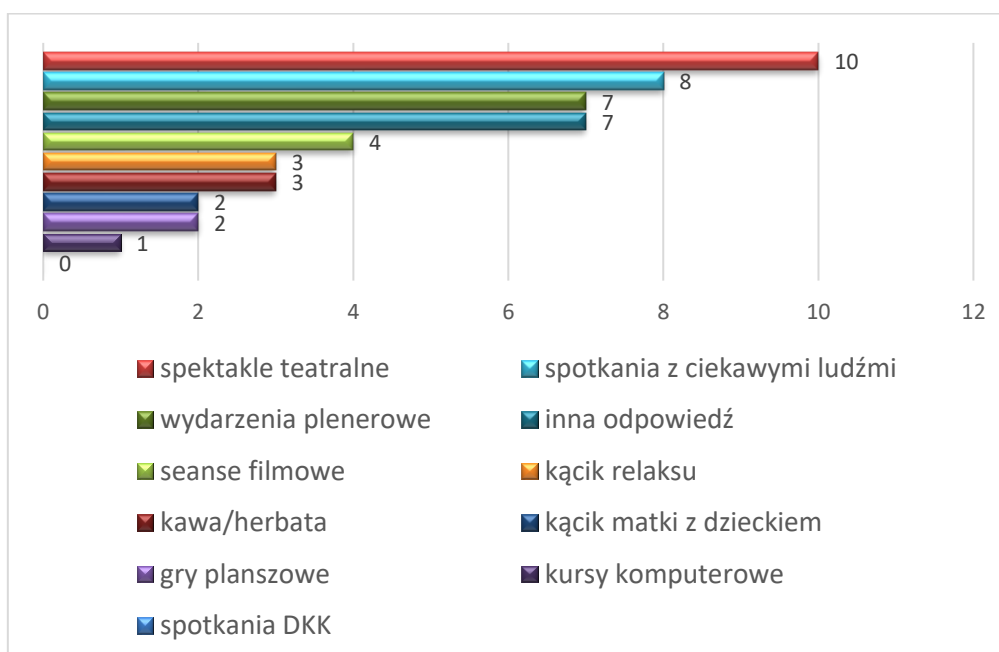
Wykres 21. Oczekiwania wobec oferty w grupie wiekowej 15 – 18 lat

Młodzież oczekiwała głównie seansów filmowych (3), spotkań teatralnych (2) i wydarzeń plenerowych (2).

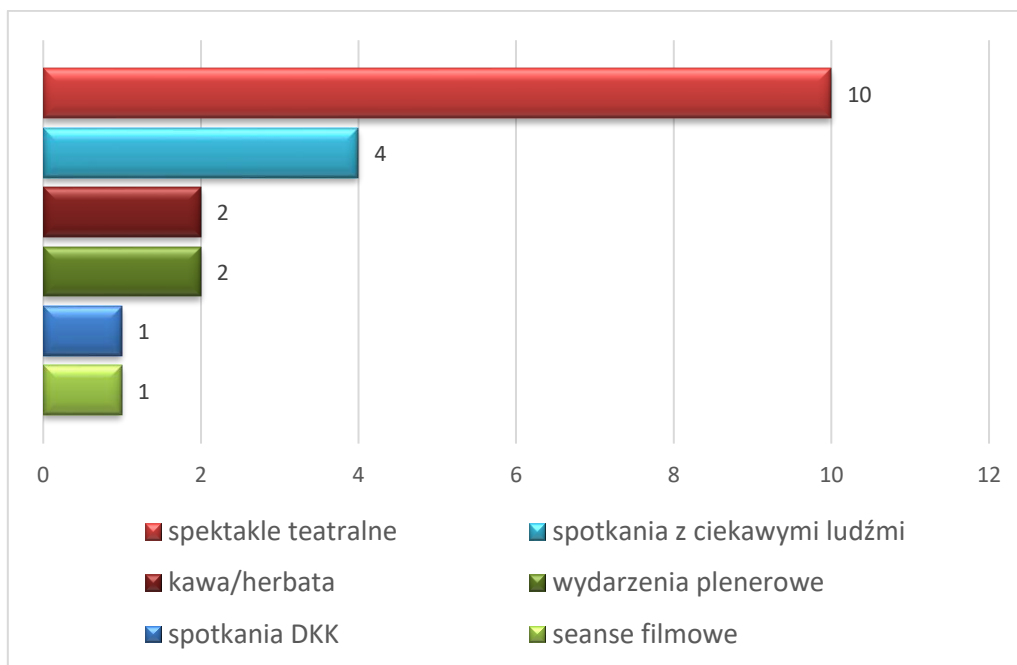
Wykres 22. Oczekiwania wobec oferty w grupie wiekowej 19 – 40 lat

Dorośli w wieku 19 – 40 lat preferowali spektakle teatralne (12) i seanse filmowe (9). Nieco rzadziej wybierali wydarzenia plenerowe (9) i spotkania z ciekawymi ludźmi (5).

Wykres 23. Oczekiwania wobec oferty w grupie wiekowej 41– 59 lat

Ankietowani w wieku 41 – 59 lat także wskazywali przede wszystkim na spektakle teatralne (10). Zainteresowały ich także spotkania z ciekawymi ludźmi (8) i wydarzenia plenerowe (7)

Wykres 24. Oczekiwania wobec oferty w grupie wiekowej 60 lat i więcej

Zdecydowana większość seniorów (10) również wybierała spektakle teatralne. Pozostałe propozycje wydarzeń wzbudziły w nich zdecydowanie mniejsze zainteresowanie.

Bardzo podobne wyniki uzyskano za analizy odpowiedzi względem aktywności zawodowej. Uczniowie szkół podstawowych preferowali wydarzenia plenerowe (5), kursy komputerowe (5) i kąciek relaksu (50). Ich koledzy ze szkół ponadpodstawowych zaznaczyli bardzo mało odpowiedzi. Najczęstszym wskazaniem były gry planszowe (3). Studenci zaznaczyli łącznie tylko 3 odpowiedzi (po jednym wskazaniu): seanse filmowe, spotkania z ciekawymi ludźmi i kawa/herbata. Osoby pracujące i bez zatrudnienia wskazywali przede wszystkim na spektakle teatralne (30). Kolejne wybory: seanse filmowe i spotkania filmowe miały tylko po 14 wskazań.

	Oczekiwana oferta										
	spotkania DKK	Spektakle teatralne	seanse filmowe	gry planszowe	spotkania z ciekawymi	kącik relaksu	kącik matki z dzieckiem	kawa/herbata	wydarzenia plenerowe	kursy komputerowe	inna odpowiedź
uczniowie szkół podstawowych	3	3	4	3	4	5	1	2	5	5	1
uczniowie szkół średnich	1	0	3	1	2	0	0	1	2	1	0
studenci	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0
pracujący	6	30	14	4	14	4	3	9	12	3	6
niepracujący	2	3	2	1	3	1	0	0	3	1	0
emeryci	4	16	3	0	7	0	0	2	6	1	1

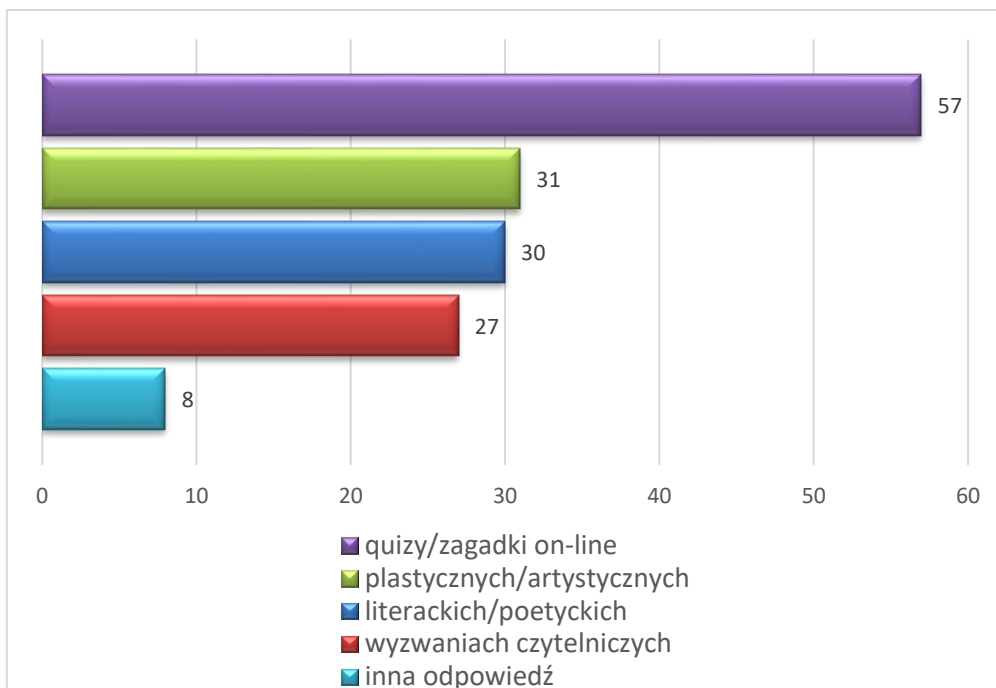
Tabela 4. Oczekiwana oferta biblioteczna – ankietowani wg rodzaju aktywności zawodowej

Emeryci także zdecydowanie preferują spektakle teatralne (16), nie wyrazili żadnego zainteresowania grami planszowymi, kącikiem relaksu i kącikiem dla matki z dzieckiem.

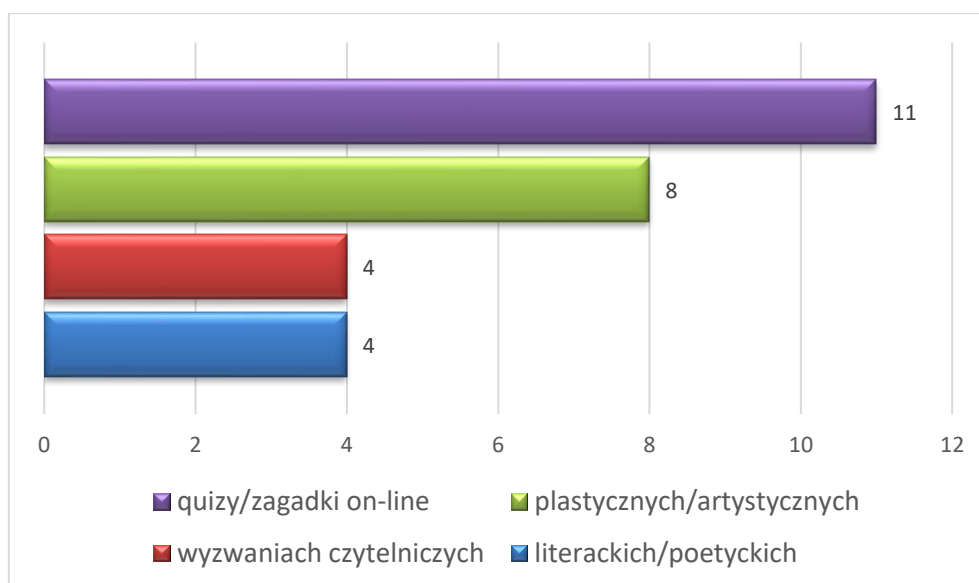
4.9.2. Oferta konkursów

Kolejne pytanie dotyczyło konkursów, które w przyszłości będą organizowane w bibliotece.

Największa grupa ankietowanych chętnie wzięłaby udział w quizach i zagadkach online (57). Pozostałe propozycje, czyli konkursy artystyczne (31), literackie (30) i wyzwania czytelnicze (27), cieszyły się mniejszym zainteresowaniem. Wśród innych odpowiedzi były propozycje zorganizowania dyktanda i konkursu kulturalnego.

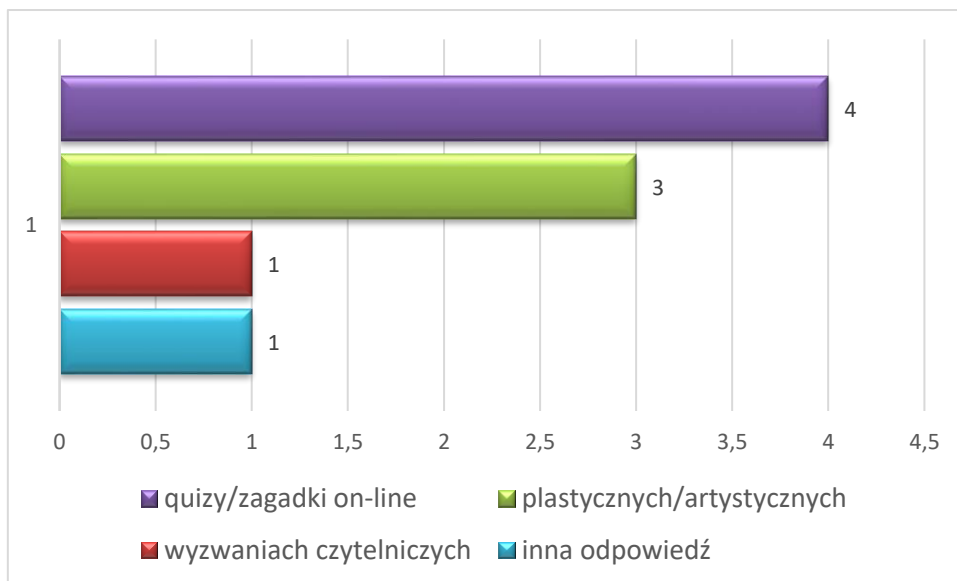

Wykres 25. Odpowiedzi na pytanie: W jakich konkursach organizowanych przez bibliotekę chętnie wziąłbyś/wzięłabyś udział?

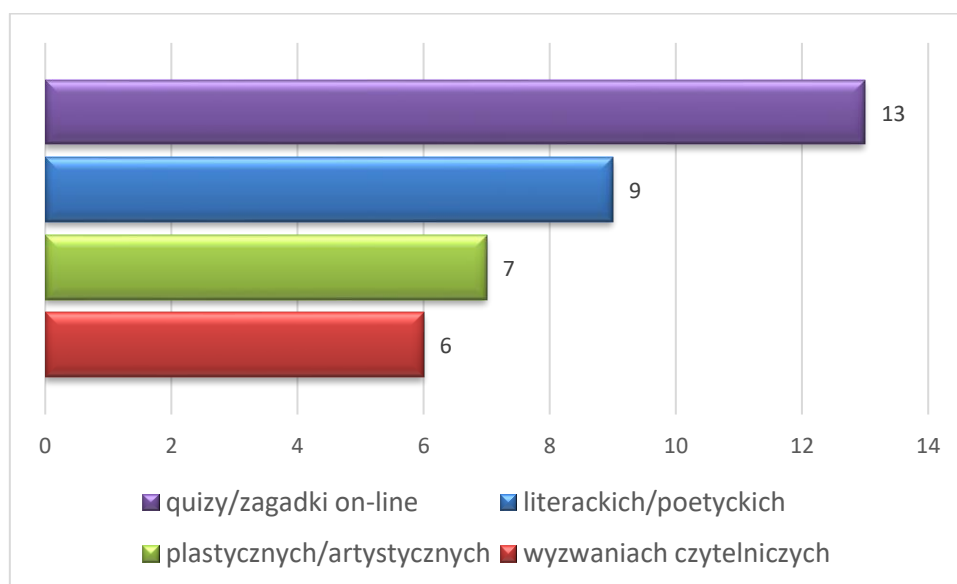
Wykres 26. Odpowiedzi na pytanie: W jakich konkursach organizowanych przez bibliotekę chętnie wziąłbyś/wzięłabyś udział? – w grupie wiekowej 14 lat lub mniej

Ankietowani w wieku do 14 lat wykazali duże zainteresowanie quizami i zagadkami on-line (11) oraz konkursami artystycznymi (8). Mniejsze zainteresowanie dotyczyło wyzwań czytelniczych (4) i konkursów literackich (4).

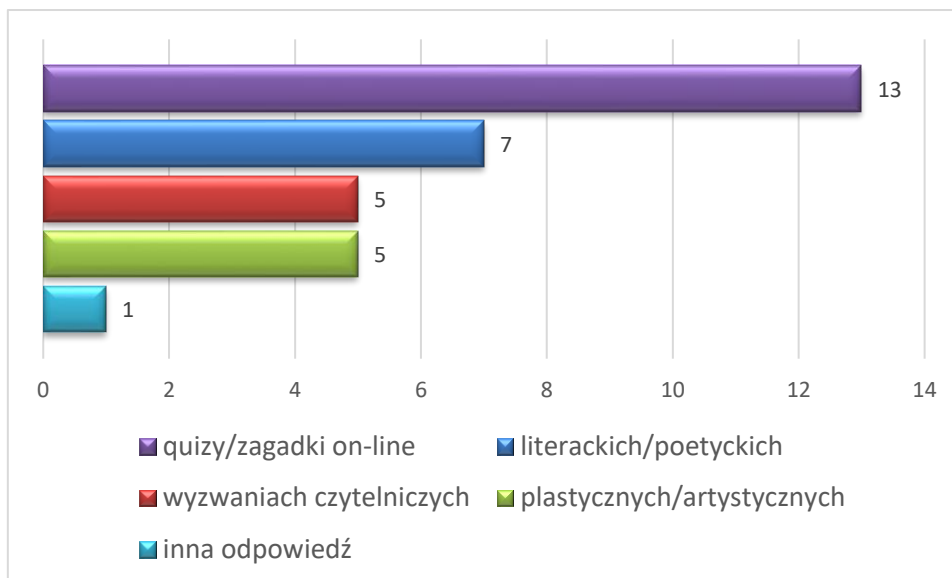
Wykres 27. Odpowiedzi na pytanie: W jakich konkursach organizowanych przez bibliotekę chętnie wziąłbyś/wzięłabyś udział? – w grupie wiekowej 15 – 18 lat

Młodzież także chciałaby, żeby biblioteka przygotowywała quizy i zagadki on-line (4) i konkursy artystyczne (3). Wyzwania literackie zainteresowały tylko jedną osobę.

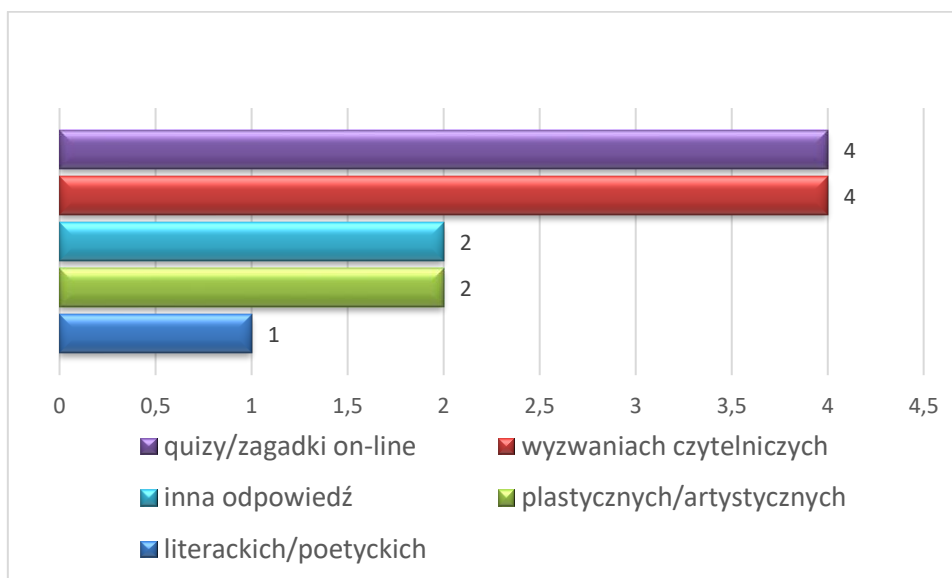
Wykres 28. Odpowiedzi na pytanie: W jakich konkursach organizowanych przez bibliotekę chętnie wziąłbyś/wzięłabyś udział? – w grupie wiekowej 19 – 40 lat

Ankietowani w wieku 19 – 40 lat, oprócz konkursów on-line (13), zainteresowali się konkursami literackimi i poetyckimi (9). Mniej wskazań miały konkursy artystyczne (7) i wyzwania czytelnicze (6).

Wykres 29. Odpowiedzi na pytanie: W jakich konkursach organizowanych przez bibliotekę chętnie wzięłbyś/wzięłabyś udział? – w grupie wiekowej 41 – 59 lat

Dorośli w wieku 41 – 59 lat również najczęściej wybierali quizy on-line (13) i konkursy literackie (7). Wyzwania czytelnicy i konkursy artystyczne uzyskały akceptację 5 osób w tej grupie wiekowej.

Wykres 30. Odpowiedzi na pytanie: W jakich konkursach organizowanych przez bibliotekę chętnie wzięłbyś/wzięłabyś udział? – w grupie wiekowej 60 lat i więcej

Najstarsi uczestnicy badania ankietowego także chętnie wskazywali na quizy i zagadki on-line (4), ale w równym stopniu zainteresowały ich wyzwania czytelnicy (4). Jednocześnie ta grupa wiekowa najrzadziej udzielała odpowiedzi na pytanie dotyczące konkursów

organizowanych przez bibliotekę, co może oznaczać mniejsze zainteresowanie taką formą aktywności.

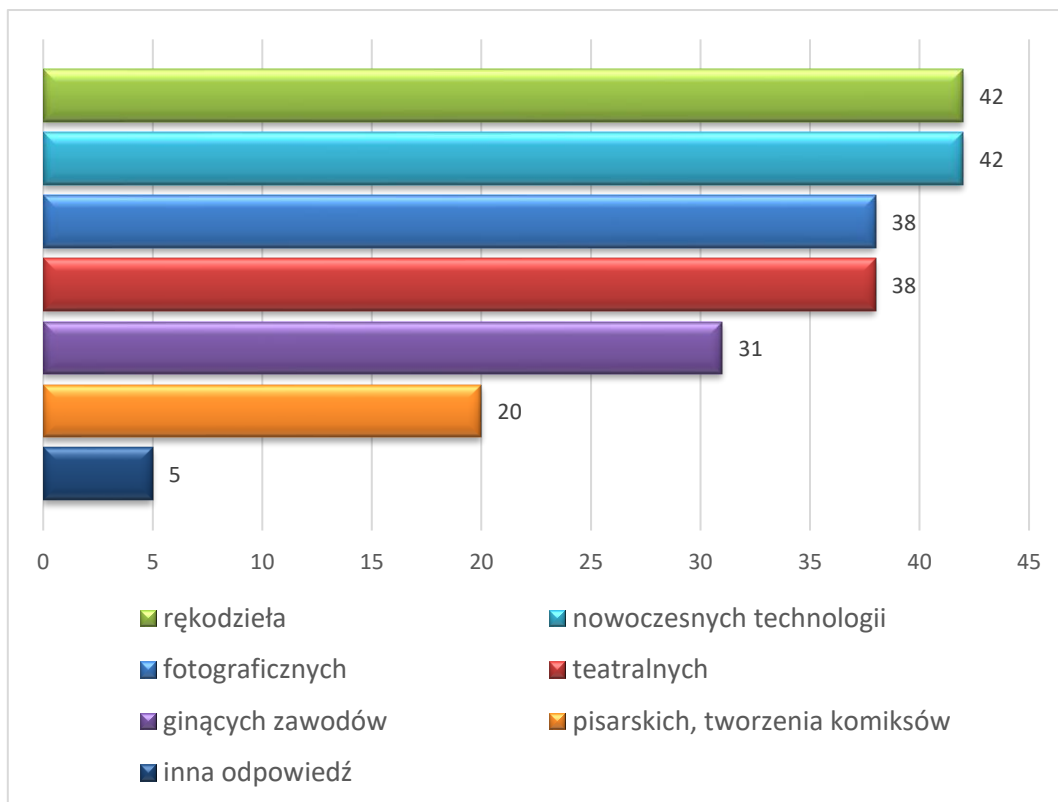
	Oczekiwane konkursy				
	literackie/ poetyckie	wyzwania czytelnicze	plastyczne/ artystyczne	quizy/zagadki on-line	inna odpowiedź
uczniowie szkół podstawowych	4	4	9	12	0
uczniowie szkół średnich	1	0	3	4	1
studenci	0	1	0	1	0
pracujący	17	14	13	29	6
nie pracujący	3	2	1	5	0
emeryci	5	6	5	6	1

Tabela 5. Oczekiwane konkursy – ankietowani wg rodzaju aktywności zawodowej

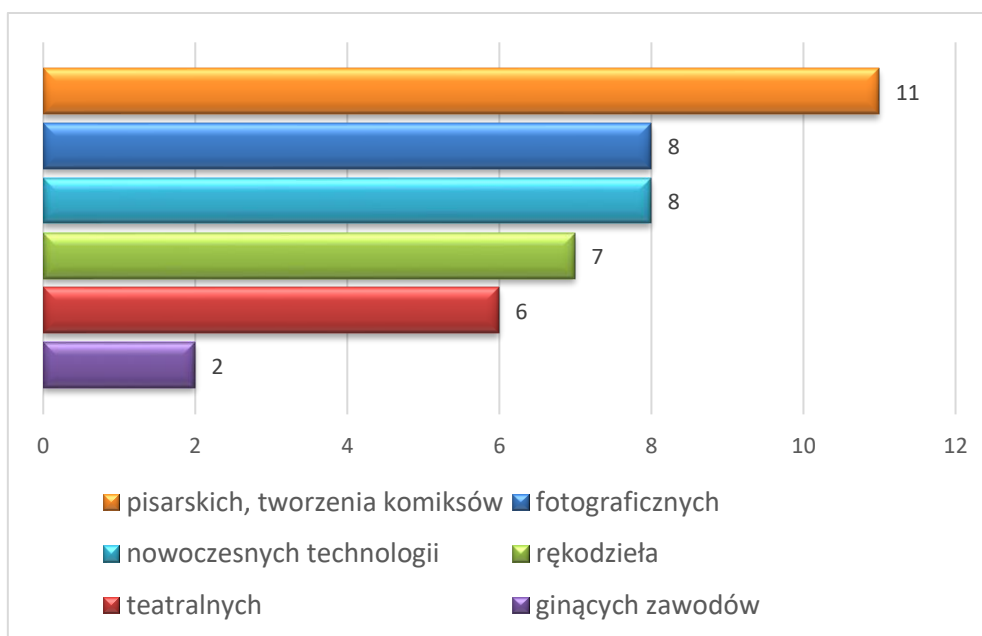
Podział odpowiedzi pod uporządkowany pod względem aktywności zawodowej wskazuje, że zagadki on-line są najpopularniejsze we wszystkich analizowanych grupach. Wyzwania czytelnicze zainteresowały przede wszystkim emerytów (6), a wyzwania literackie były najpopularniejsze wśród pracujących (17). Uczniowie szkół oprócz zagadek on-line (16) zainteresowali się konkursami artystycznymi (9), które były jednocześnie najmniej popularne wśród studentów (0) i niepracujących (1).

4.9.3. Oferta warsztatów

Zainteresowanie wydarzeniami i zajęciami, które w przyszłości będą organizowane w bibliotece, było bardzo wyrównane. Najmniej popularna była propozycja zorganizowania warsztatów pisarskich i tworzenia komiksów (20). Ankietowani najczęściej wskazywali na warsztaty rękodzieła (42) i nowoczesnych technologii (42). Nieco mniej popularne były propozycje zorganizowania zajęć warsztatów fotograficznych (38) i teatralnych (38).

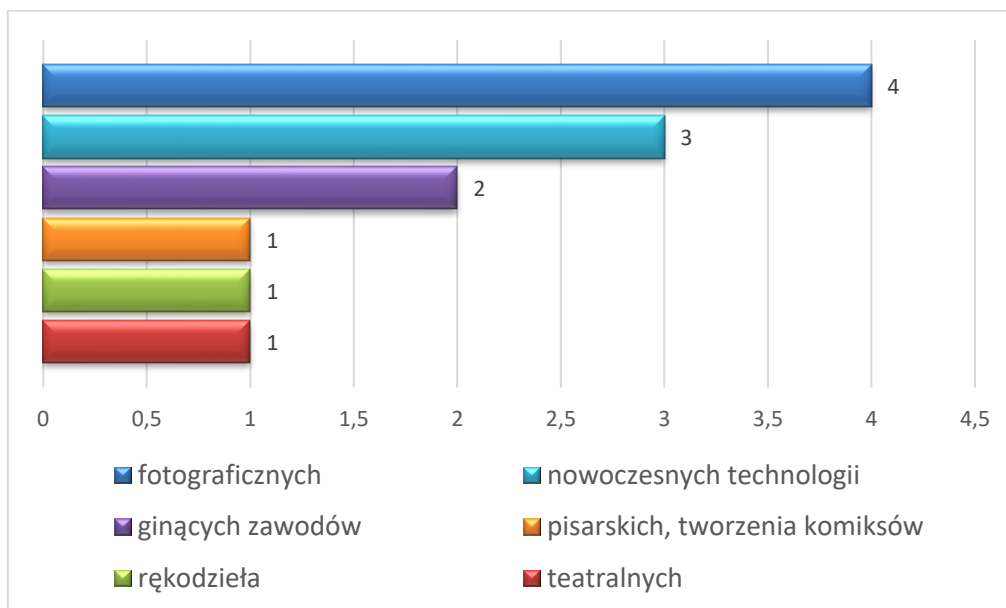
Wykres 31. Odpowiedzi na pytanie: Z jakich warsztatów/zajęć organizowanych przez bibliotekę chętnie byś skorzystał/a?

Wykres 32. Odpowiedzi na pytanie: Z jakich warsztatów/zajęć organizowanych przez bibliotekę chętnie byś skorzystał/a? – w grupie wiekowej 14 lat lub mniej

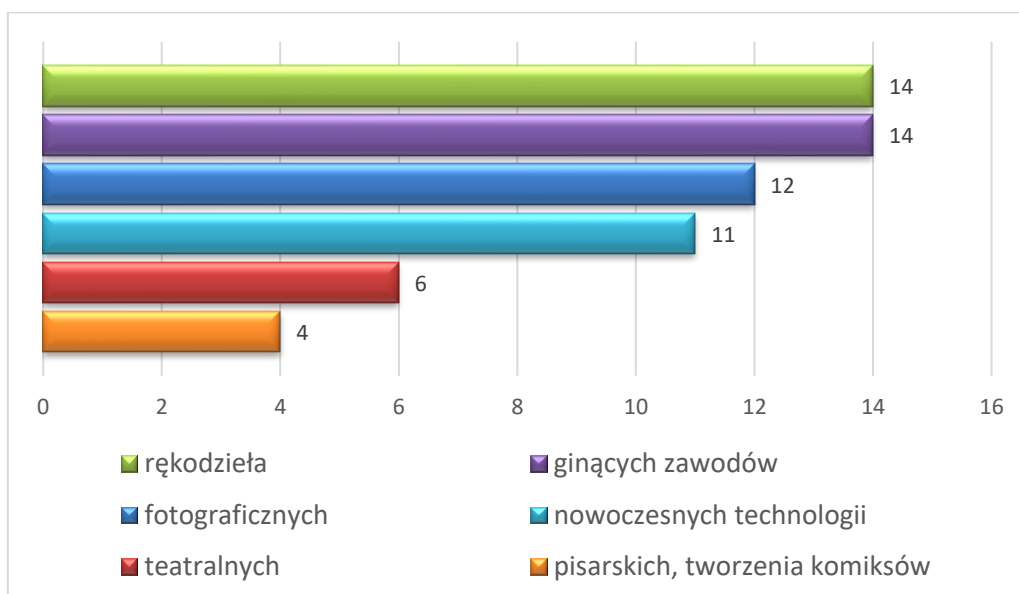
Wśród najmłodszych ankietowanych najpopularniejszą propozycją warsztatów były zajęcia pisarskie i tworzenia komiksów (11), czy te, które w ogólnej grupie badanych były

wskazywane najrzadziej. To ważna wskazówka dla projektujących ofertę skierowaną do tej grupy wiekowej.

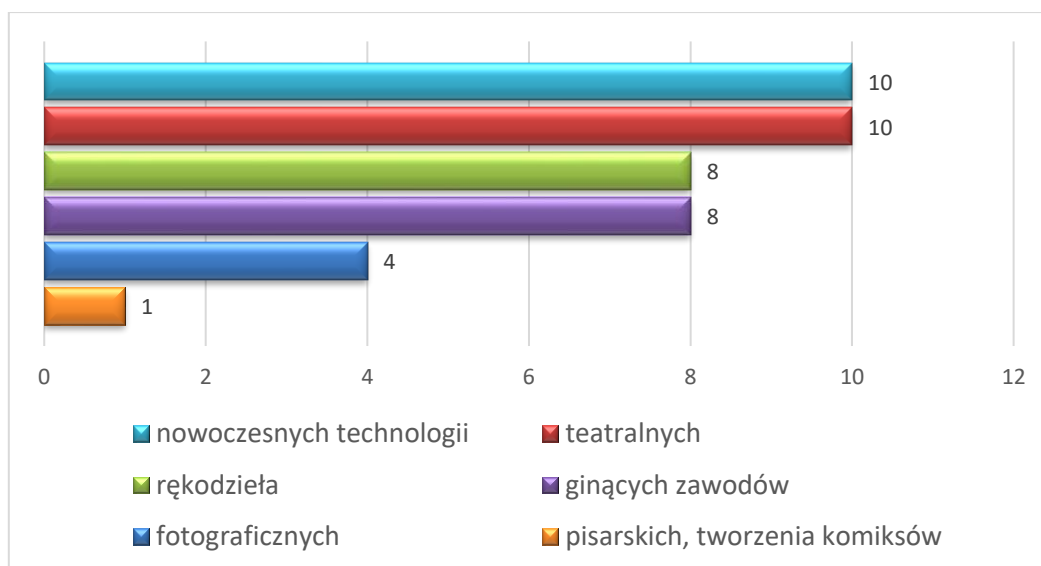
Wykres 33. Odpowiedzi na pytanie: Z jakich warsztatów/zajęć organizowanych przez bibliotekę chętnie byś skorzystał/a? – w grupie wiekowej 15 – 18 lat

Młodzież najczęściej wykazywała zainteresowanie warsztatami fotograficznymi (4) i nowoczesnych technologii (3). Pojedyncze odpowiedzi dotyczyły warsztatów pisarskich, rękodzieła i teatralnych.

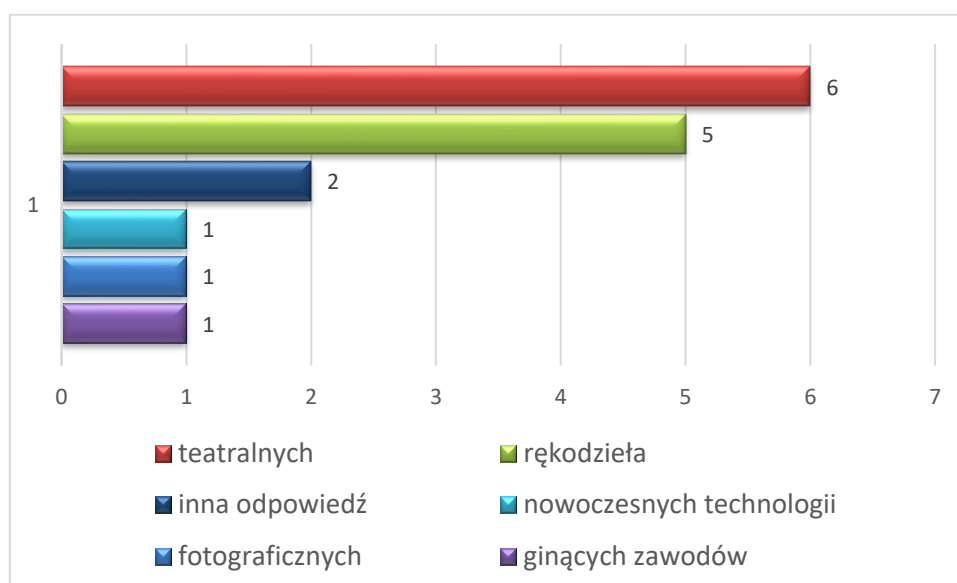
Wykres 34. Odpowiedzi na pytanie: Z jakich warsztatów/zajęć organizowanych przez bibliotekę chętnie byś skorzystał/a? – w grupie wiekowej 19 – 40 lat

Dorośli w wieku 19 – 40 lat preferowali zajęcia z rękodzieła (14) i ginących zawodów. Nieco rzadziej interesowali się warsztatami fotograficznymi (12) i nowoczesnych technologii (11). Cztery osoby wykazały zainteresowanie warsztatami pisarskimi.

Wykres 35. Odpowiedzi na pytanie: Z jakich warsztatów/zajęć organizowanych przez bibliotekę chętnie byś skorzystał/a? – w grupie wiekowej 41 – 59 lat

Starsza grupa dorosłych (41 – 59 lat) zainteresowała się przede wszystkim zajęciami teatralnymi (10) i nowych technologii (10). Nieco mniej chętnie wybierali warsztaty rękodzieła (8) i ginących zawodów.

Wykres 36. Odpowiedzi na pytanie: Z jakich warsztatów/zajęć organizowanych przez bibliotekę chętnie byś skorzystał/a? – w grupie wiekowej 60 lat i więcej

Preferencje ankietowanych dotyczące tematyki warsztatów i zajęć bardzo różnią się w zależności od grupy wiekowej. Starsze pokolenie częściej wybierało zajęcia „tradycyjne”, dzieci i młodzież nowoczesne technologie.

	Oczekiwane warsztaty						
	fotograficzne	teatralne	rękodzieła	ginących zawodów	nowoczesnych technologii	pisarskich, tworzenia komiksów	inna odpowiedź
uczniowie szkół podstawowych	8	7	8	2	9	11	0
uczniowie szkół średnich	6	0	2	3	4	1	0
studenci	0	1	1	1	1	0	0
pracujący	19	17	18	20	21	5	4
nie pracujący	1	4	7	2	4	1	0
emeryci	4	9	6	3	3	2	1

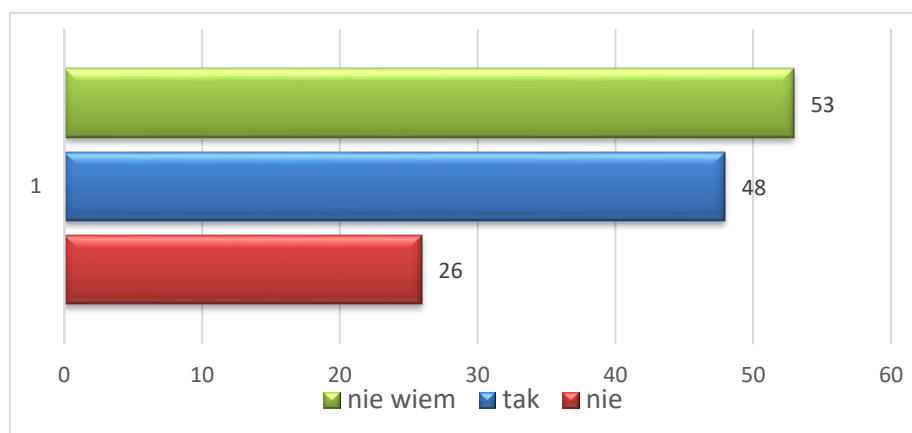
Tabela 6. Oczekiwane warsztaty – ankietowani wg rodzaju aktywności zawodowej

Powyższe wnioski znajdują odzwierciedlenie w rozkładzie odpowiedzi uporządkowanych pod względem aktywności zawodowej ankietowanych. Uczniowie podstawówek (9), szkół ponadpodstawowych (4) i pracujący (21) wyrazili zainteresowanie nowymi technologiami. Emeryci najchętniej wybierali zajęcia teatralne (9) i rękodzieła (6). Warsztaty pisarskie i tworzenia komiksów były popularne tylko wśród najmłodszych uczniów (11). Warsztaty ginących zawodów zainteresowały przede wszystkim osoby pracujące (20). Warsztaty fotograficzne cieszyły się umiarkowanym zainteresowaniem wszystkich grup oprócz studentów (0).

Przedstawione informacje mogą być pomocne podczas promocji organizowanych warsztatów (można dopasować kanały promocyjne do preferencji poszczególnych grup) i wyboru pory ich realizacji (uczniowie, dorośli i osoby pracujące mają więcej czasu popołudniami i w weekendy).

4.9.4. Odpłatność za wydarzenia i warsztaty

W kwestionariuszu ankiety znalazło się także pytanie o wprowadzenie odpłatności za organizowane przez bibliotekę wydarzenia i warsztaty.

Wykres 37. Odpowiedzi na pytanie o odpłatną ofertę kulturalną

Tylko 26 ankietowanych nie chciało korzystać z odpłatnej oferty kulturalnej organizowanej przez bibliotekę. Większość była w tej kwestii niezdecydowana (53). Prawdopodobnie ich decyzja w dużej mierze zależałaby od rodzaju tej oferty. Duża grupa respondentów (48) chętnie zapłaci za dodatkowe wydarzenia i warsztaty.

	Wiek ankietowanych				
	do 14 lat	15 - 18 lat	19 - 40 lat	41 - 59 lat	60 lat i więcej
tak	1	0	16	14	3
nie	6	3	4	5	8
nie wiem	12	5	6	11	5

Tabela 7. Odpowiedzi na pytanie o odpłatną ofertę kulturalną – odpowiedzi wg wieku

W grupie, która deklarowała gotowość do ponoszenia kosztów uczestnictwa w wydarzeniach bibliotecznych, najwięcej było osób dorosłych - łącznie 30 osób w wieku 19 – 59 lat. Najrzadziej chęć odpłatności deklarowały dzieci (1). Z kolei seniorzy najczęściej byli przeciwni opłatom (8). Wśród niezdecydowanych najwięcej było dzieci (12) i dorosłych w wieku 41 – 59 lat.

	Odpłatność za ofertę		
	tak	nie	nie wiem
uczniowie szkół podstawowych	3	11	6
uczniowie szkół średnich	2	4	5
studenci	1	2	2
pracujący	35	12	24
nie pracujący	3	3	5
emeryci	7	8	8

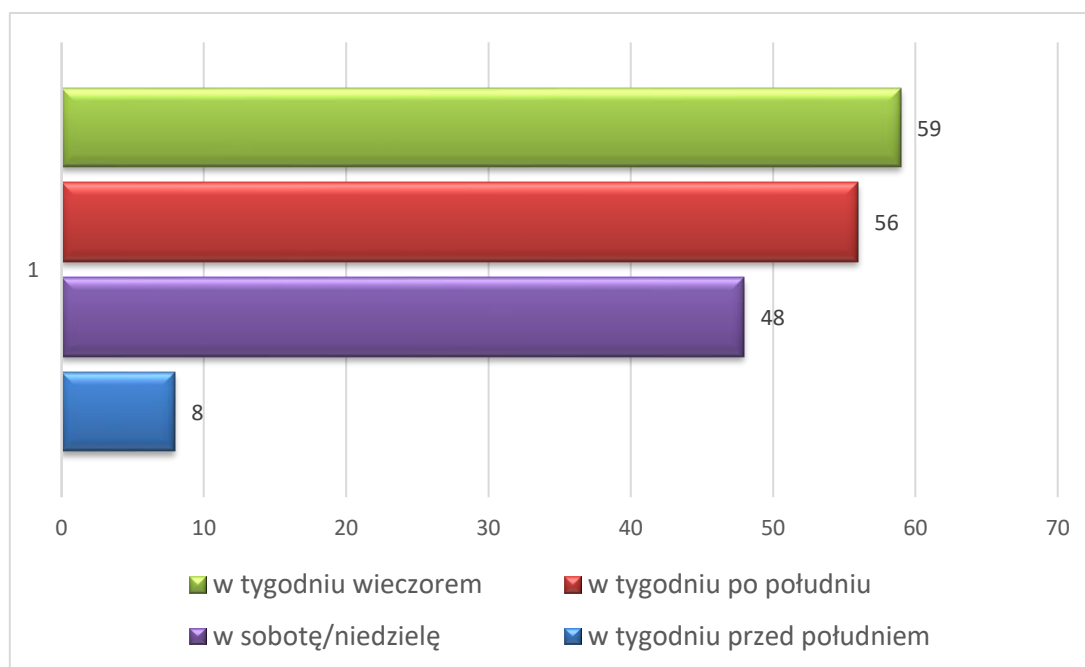
Tabela 8. Odpłatność za ofertę – ankietowani wg rodzaju aktywności zawodowej

Zestawienie opinii dotyczącej odpłatności za ofertę biblioteczną uporządkowane względem aktywności zawodowej także wskazało, że najchętniej koszty poniosą dorośli, ale aktywni zawodowo (35). Opłat nie chcą ponosić uczniowie, emeryci i ankietowani bez zatrudnienia. Największa liczba niezdecydowanych, względem ogólnej liczby ankietowanych w danej kategorii, była wśród emerytów (8), uczniów szkół średnich (5) i osób bez zatrudnienia (5). Emeryci byli równie często niezdecydowani, jak i przeciwni opłatom (7).

Z powyższych danych można wywnioskować, że zgodę na opłaty najczęściej deklarowały osoby o dochodach pochodzących z pracy nakładczej. Dzieci i młodzież nie dysponują własnym budżetem więc finansowanie zajęć wynikałoby wyłącznie z dobrej woli rodziców, z kolei dla emerytów i rencistów każdy dodatkowy wydatek może stanowić duże obciążenie dla budżetu.

4.9.5. Godziny otwarcia biblioteki

Dostępność dodatkowej oferty kulturalnej w dużej mierze zależy od godzin funkcjonowania instytucji. Dlatego zapytano ankietowanych o to, w jakich godzinach powinny odbywać się wydarzenia, koncerty i spotkania organizowane przez bibliotekę.

Wykres 38. Odpowiedzi na pytanie o godziny otwarcia biblioteki

Najmniej osób (8) uczestniczyłoby w wydarzeniach organizowanych w tygodniu przed południe. Najwygodniejsze dla czytelników są godziny wieczorne (59) i popołudniowe (56). Duża grupa (48) wskazała na sobotę i niedzielę. Na wyniki tego pomiaru miał wpływ fakt, że większość ankietowanych na co dzień pracuje lub uczy się w godzinach przedpołudniowych.

	Godziny otwarcia biblioteki			
	w tygodniu przed południem	w tygodniu po południu	w tygodniu wieczorem	w sobotę/niedziele
uczniowie szkół podstawowych	3	11	6	11
uczniowie szkół średnich	0	4	2	4
studenci	0	2	2	0
pracujący	4	28	34	24
nie pracujący	0	5	5	7
emeryci	2	9	13	3

Tabela 9. Godziny otwarcia biblioteki – ankietowani wg rodzaju aktywności zawodowej

Uporządkowanie wyników ankiety względem aktywności zawodowej badanych dało podobne wyniki jak przy podziale względem wieku. Najmniejszym zainteresowaniem cieszyły

się godziny przedpołudniowe (9). Osoby pracujące (34) i emeryci (13) chcieli odwiedzać bibliotekę w tygodniu wieczorem, a uczniowie po południu (15) i w weekendy (15). Sobota i niedziela były najczęściej wskazywane w grupie ankietowanych bez zatrudnienia (7), a najrzadziej wśród emerytów (3). Struktura odpowiedzi na to pytanie jednoznacznie wskazuje, że czytelnicy chcieliby wydłużenia godzin otwarcia biblioteki.

Ostatnie pytanie w kwestionariuszu ankiety było otwarte. Dało respondentom możliwość wpisania swoich uwag i oczekiwań. Spośród 26 wpisów dominowały pochwały dla bibliotekarzy (8), podziękowania za wysiłek (5) i życzenia dalszych sukcesów (3). Pojedyncze wpisy dotyczyły remontu siedziby biblioteki, większego pomieszczenia dla filii w Prostyni, spotkania dla emerytów i uzupełnienia księgozbioru SF.

4.10. Wywiady i autodiagnoza

Wywiady swobodne przeprowadzone z 12 osobami stanowiły uzupełnienie do badania ankietowego. W krótkiej rozmowie poproszono badanych o opowiedzenie o dobrych i złych doświadczeniach w kontaktach z biblioteką i jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym.

Wśród wypowiedzi dominowały ciepłe słowa o personelu i księgozborze. Chwalono zmiany w wystroju i ofercie instytucji. Badani nie mieli złych wspomnień lub skojarzeń dotyczących biblioteki. Jest dla nich przede wszystkim miejscem spotkań, rozmów, zdobywania nowych doświadczeń i umiejętności. Doceniają jej kulturotwórczą i społeczną rolę, ale także to, że nadal pozostaje przede wszystkim biblioteką i zapewnia dostęp do bogatego księgozbioru.

Podczas autodiagnozy metodą FGI (Focus Group Interview), czyli zorganizowanego wywiadu grupowego wybrana osoba pełniła rolę moderatora dyskusji, której celem była analiza bieżącej oferty biblioteki i wskazanie kierunków jej rozszerzenia. Na podstawie własnej wiedzy, doświadczenia zawodowego i znajomości środowiska lokalnego pracownicy zidentyfikowali kolejną nową grupę docelową dla swoich działań w przyszłości. Stwierdzono potrzebę organizacji zajęć i wydarzeń dla osób ze specjalnymi potrzebami. Takie działania są nie tylko potrzebne (dotychczas ich nie organizowano) i ważne dla popularyzacji czytelnictwa we wszystkich grupach społecznych, ale także wpisują się w wizję biblioteki jako instytucji dostępnej i otwartej dla wszystkich.

Odbyło się już ciekawe wydarzenie skierowane do tej grupy odbiorców. 25 września w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Zuzeli odbyły się warsztaty teatralne zorganizowane przez bibliotekę. Każdy uczestnik mógł wykonać własną lalkę teatralną ze skarpetek i wymyślić dla niej historię. Dzieci miały także poćwiczyć dykcję i zapoznać się z kulisami pracy aktorskiej. Wcześniej, w czerwcu bieżącego roku, odbyło się jeszcze jedno „skarpetkowe” wydarzenie. Wolontariuszka czytała książkę „Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek” podopiecznym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małkini Górnej. Oba wydarzenia były bardzo udane, stanowią dobry prognostyk dla powodzenia przyszłej oferty skierowanej do różnych grup osób o specjalnych potrzebach. Warto przygotować ofertę nie tylko dla instytucji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi i potrzebującymi, ale także dla odbiorców indywidualnych, którzy mogliby odwiedzać bibliotekę z osobami towarzyszącymi.

Wnioski

1. Gminna Biblioteka Publiczna w Małkini Górnej ma stałe grono użytkowników, którzy chętnie korzystają nie tylko z księgozbioru, ale także z dodatkowej oferty biblioteki.
2. Największym atutem instytucji są jej pracownicy. Ich profesjonalizm i zaangażowanie są doceniane przez czytelników i ma pozytywny wpływ na atmosferę panującą w instytucji.
3. Biblioteka organizuje wiele wydarzeń dodatkowych, ale jej główna sfera działalności – zaspokajanie potrzeb czytelniczych, jest nadal realizowana na bardzo wysokim poziomie i doceniana przez czytelników.
4. Mieszkańcy Małkini Górnej lubią spędzać wolny czas czytając, ale preferują także aktywne formy wypoczynku (sport) i chętnie realizują się twórczo. Należy o tym pamiętać planując przyszłe działania.
5. Z biblioteki najchętniej korzystają osoby dorosłe z wyższym i średnim wykształceniem. Najmniejszą grupą odwiedzających jest młodzież. Tę grupę najtrudniej będzie zaktywizować i zachęcić do częstszych odwiedzin.
6. Największą grupę odwiedzających tworzą osoby pracujące. Warto o tym pamiętać planując terminy wydarzeń i godziny otwarcia biblioteki.

7. Największym problemem użytkowników jest brak dostępu do nowości wydawniczych. Wynika on przede wszystkim z faktu, że biblioteka posiada najczęściej tylko jeden egzemplarz danej książki. Być może popularyzacja czytania ebooków będzie stanowić rozwiązanie tego problemu.
8. Wydarzenia organizowane przez bibliotekę są na trzecim miejscu wśród usług przez nią oferowanych (za wypożyczaniem książek i odwiedzaniem profilu na Facebooku). Warto wykorzystać i zwiększyć tę popularność organizując ofertę „celowaną” w różne grupy wiekowe.
9. Użytkownicy biblioteki oczekują większej liczby spotkań autorskich oraz rozbudowania oferty dla seniorów i dorosłych. Młodszy czytelnicy chcieliby rozszerzenia oferty gier planszowych.
10. Czytelnicy chętnie skorzystają z oferty spektakli teatralnych i spotkań z ciekawymi ludźmi. Są także otwarci na wydarzenia plenerowe i seanse filmowe. Dla młodzieży warto zorganizować warsztaty komputerowe. Preferencje dotyczące wydarzeń różnią się u różnych grup wiekowych.
11. Duże zainteresowanie potencjalnych odbiorców wzbudziła możliwość rozwiązywania quizów i zagadek on-line. Swoich odbiorców znajdą także konkursy artystyczne, literackie i wyzwania czytelnicze.
12. Warto przygotować ofertę wydarzeń i zajęć dla osób ze specjalnymi potrzebami. Pozwoli to na promocję czytelnictwa w tej grupie i umożliwi jej aktywne uczestnictwo w kulturze.
13. Media społecznościowe są najskuteczniejszym kanałem komunikacji i warto je rozwijać, ale nie zapominając o tradycyjnych metodach kontaktu z odbiorcą. Media lokalne, ulotki i plakaty to metody promocji preferowane przez starsze grupy czytelników.
14. Wszystkie rodzaje warsztatów zaproponowanych w ankiecie spotkały się z dużą przychylnością potencjalnych odbiorców.
15. Nie ma przeszkód, żeby wprowadzić odpłatności za niektóre wydarzenia kulturalne.
16. W celu zwiększenia frekwencji podczas wydarzeń kulturalnych, należy rozważyć planowanie części z nich w godzinach odpowiadających osobom pracującym.

Informacje zdobyte podczas diagnozy pozwolą w przyszłości rozwijać takie formy pracy, które są oczekiwane i doskonalić te elementy oferty bibliotecznej, które cieszą się największym powodzeniem.

Mieszkańcy Małkini Górnej w swoich oczekiwaniach wpisują się w światowy trend tworzenia bibliotek przyjaznych, przestronnych i wielofunkcyjnych, które są „trzecim miejscem” – czyli przestrzenią, w której można spędzić wolny czas między obowiązkami służbowymi i domowymi. ale także miejscem, gdzie rozwijania zainteresowań i pasji.

Wyniki diagnozy zostaną wykorzystane przy planowaniu dalszych działań biblioteki, nie tylko podczas realizacji programu BLISKO, ale także w dalszej przyszłości.